

VERTROUWELIJK
HEDEN
TER ADVISERING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

ter info aan:

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaal en Belastingdienst

notitie

Bewindslidenoverleg 13/2 scenario's tegemoetkoming KOT

Aanleiding

De minister-president en u (min) hebben naar aanleiding van de bijeenkomst in de Broodfabriek van 20 januari jl. verzocht om scenario's uit te werken voor tegemoetkoming aan KOT-geduceerden (en mogelijk ook geduceerden van andere toeslagen) buiten de scope van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT). Op donderdag 13 februari is hiervoor een bewindslidenoverleg ingepland met de MP, min BZK, min Fin, stas Fin/TD en stas SZW (min VWS is verhinderd).

In deze notitie wordt de bespreeknotitie met scenario's voor dit BWO aan u beiden voorgelegd voor akkoord.

Advies

Instemmen met het verspreiden van bijgaande bespreeknotitie onder de betrokken departementen AZ, SZW, VWS en BZK t.b.v. bespreking het BWO van aankomende donderdag.

Kern

- Op vrijdag 7 januari jl. heeft u (stas.) een Kamerbrief verstuurd waarin is aangegeven dat de AUT haar advies zal verbreden naar groepen die buiten CAF vallen. De AUT zal – naast de CAF-ouders die zijn getroffen door het optreden van de Belastingdienst/Toeslagen – ook adviseren over tegemoetkoming aan groepen die zijn getroffen door de hardheid van het toeslagenstelsel. De inhoud van het advies is vanzelfsprekend nog onbekend, maar gegeven deze verbreding is het ongewijzigd overnemen van de adviezen van de AUT het 'nul scenario'.
- Daarbovenop is gekeken naar mogelijkheden voor een ruimere tegemoetkoming. Daarbij is gekeken naar mogelijkheden m.b.t. de hoogte en grondslag van de compensatie, de omvang van de doelgroep die in aanmerking komt en de invorderingsvormen. Ten slotte is gekeken naar mogelijkheden voor een andere dan financiële tegemoetkoming, bijvoorbeeld in de sfeer van schuldhelpverlening.
- Deze scenario's zijn nadrukkelijk nog niet rijp voor besluitvorming. Allereerst omdat hiervoor het advies van de AUT moet worden afgewacht, maar ook omdat de (financiële) consequenties nog onvoldoende hard zijn en de uitvoerbaarheid nog niet voldoende is uitgezocht. Het BWO van aankomende donderdag is daarom vooral bedoeld om oplossingsrichtingen te verkennen. Op advies van AZ is de notitie opgebouwd uit een serie 'principes' en een tabel met maatregelen op hoofdlijnen.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen
Julien Spliet

Direct contact
Julien Spliet

Datum
10 februari 2020

Notitienummer
2020-000032010

Auteur
Julien Spliet

Van
de directeur-generaal
Toeslagen

Kopie aan
UHB, FJZ, C&F, AFP, HDPEZ,
DJZ, BOA

Bijlagen
1

VERTROUWELIJK

TER BESPREKING IN BEWINDSLIEDENOVERLEG 13 FEBRUARI 17.00-17.45

Aan

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

Datum

Notitienummer

2020-0000032009

Auteur

Van

Kopie aan

notitie

Bespreeknotitie BWO 'scenario's' 13 februari

Aanleiding

De *kinderopvangtoeslagaffaire* is inmiddels breder dan alleen de zaken die betrekking hebben op de fraudeaanpak van het 'Combiteam Aanpak Facilitators' (CAF). De Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT) gaf recent aan dat zij – naast een regeling voor de CAF-ouders – ook een advies zal uitbrengen voor een regeling voor ouders die geraakt zijn door de 'hardheid van het stelsel.' De AUT kijkt hiermee naar een bredere groep dan oorspronkelijk gevraagd. De AUT zal begin maart haar eindrapport uitbrengen. De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane heeft de Kamer hierover geïnformeerd bij brief van 7 februari 2020.

Met de uitbreiding van de adviesaanvraag aan de AUT, is het minder waarschijnlijk dat het eindrapport van de AUT niet volledig aan de (gewekte) verwachtingen van alle ouders (en de politiek) kan voldoen. Desondanks dient met dit risico rekening gehouden te worden. De vraag is of het kabinet eventueel nog aanvullende maatregelen wil nemen om ouders tegemoet te komen, en zo ja welke. Deze maatregelen landen in dat geval in de kabinetsreactie op de AUT. Hierbij moet aangetekend worden dat de groep ouders die zich als gedupeerde gemeld heeft zeer divers is, en dat het onwaarschijnlijk is dat enig pakket aan maatregelen alle verwachtingen kan waarmaken. In dit bewindslidenoverleg zullen de criteria voor aanvullende maatregelen verkend worden. De besluitvorming over eventuele aanvullende maatregelen kan pas plaatsvinden na publicatie van het eindrapport van de AUT en na de bevestiging dat de maatregelen uitvoerbaar zijn en financieel ingepast kunnen worden.

goede criteria maar ik weet niet zeker of dit lijstje niet meer moet bevatten. En: het zal vervolgens erg afhangen van hoe je de criteria hanteert, of ze zullen worden ervaren als redelijk.

Ter verkenning: Welke aandachtspunten moeten we meenemen bij de nadere uitwerking van maatregelen voor de kabinetsreactie op de AUT?

Kern

- De groep ouders die in aanmerking kan komen – of denkt te komen – voor een vorm van tegemoetkoming is zeer divers. **Alle maatregelen hebben voor- en nadelen** en het is onrealistisch dat aan alle verwachtingen van individuele betrokkenen kan worden voldaan. Maatregelen buiten de AUT om verliezen het gezag van een onafhankelijke commissie.
- Bij het uitwerken van mogelijke maatregelen zijn een aantal **generieke criteria** gehanteerd:
 - Uitvoerbaarheid.** Maatregelen waarvoor data van >8 jaar geleden op grote schaal beschikbaar moet zijn, zijn technisch niet uitvoerbaar. Evenmin zullen alle ouders nog over deze data beschikken. Ook als maatregelen technisch uitvoerbaar zijn kan de complexiteit hoog zijn,

g

VERTROUWELIJK

Dat betekent ook: als we grote groepen

En om dit te weten, is er een snelle procedure

the...00

bijv. als dossiers één-voor-één geanalyseerd moeten worden. Naar verwachting zal de doorlooptijd – ook bij hogere capaciteit – lang zijn.

- o **Precedentwerking.** Waar mogelijk moeten precedentwerking en uitstralingseffect worden ingeperkt. Het volgen van de AUT biedt hiervoor de meeste houvast. Bij eventuele aanvullende maatregelen kan worden verwezen naar de unieke situatie, maar daarmee kan precedentwerking waarschijnlijk niet volledig worden weggenomen.
- o **Financiële inpasbaarheid.** Maatregelen moeten betaald worden en het kabinet zal dit in de voorjaarsbesluitvorming moeten meewegen. In de schatting van de kosten zit nu nog een grote onzekerheid die we de komende 1-2 weken verder willen beperken.
- o **Proportionaliteit.** Maatregelen moeten in relatie staan tot ervaren leed en niet (veel) te veel of te weinig ouders raken.

- Bij het afwegen van maatregelen kunnen daarnaast verschillende principes gehanteerd worden:
 - o **"We omarmen het advies van de AUT en de ruimte die de Raad van State biedt."** Dit geeft gezag en onpartijdigheid aan de maatregelen. Concreet betekent het dat zowel een tegemoetkoming volgt voor ouders die geraakt zijn door institutionele vooringenomenheid als ouders die geraakt zijn door de (door de Raad van State gedefinieerde) 'hardheid van het stelsel'.
 - o **"We sluiten aan op verbeteringen voor de toekomst."** Waar de AUT geen uitkomst biedt zouden we nieuw beleid met terugwerkende kracht kunnen toepassen. (NB. Het beleid om het stelsel op korte termijn te verbeteren wordt in parallel uitgewerkt. Het aankondigen van verbeteringen kan op zichzelf al een belangrijk onderdeel van de reactie op de AUT zijn.)
 - o **"We willen met een schone lei richting de toekomst."** Gezien de unieke situatie betekent dit dat we ook (deels) tegemoet zouden kunnen komen aan ouders die niet binnen de scope van de AUT (of evt. nieuw beleid) vallen. Aandachtspunt is om te voorkomen dat we hiermee ouders benadelen die wél met pijn en moeite hebben betaald.
 - o **"We houden rekening met 'schrijnende gevallen' die onder geen van de regelingen vallen."** Waar mogelijk en wenselijk bieden we zo veel mogelijk ouders zekerheid en duidelijkheid met brede maatregelen, maar er zullen altijd uitzonderingen blijven. Hoeveel dit er zijn zal afhangen van het totale pakket aan maatregelen.
 - o **"We zijn ruimhartig bij het bieden van hulp en begeleiding."** Hierdoor spelen we in op mogelijk beperkt doenvermogen en hebben we de hele groep ouders iets te bieden. We werken hierbij nauw samen met de relevante partners, waaronder gemeenten.
- Het **overzicht op de volgende pagina** laat zien welke doelgroepen en maatregelen uit deze principes afgeleid kunnen worden. **Alle getallen en uitspraken over uitvoerbaarheid zijn nadrukkelijk eerste inschattingen** die voor de publicatie van het eindrapport van de AUT moeten worden verfijnd. Met name over de uitvoeringsconsequenties bestaat nog onzekerheid doordat de betreffende groepen lastig in beeld te brengen zijn. Dit behelst ook een politiek risico van het niet na kunnen komen van beloftes indien de uitvoering toch meer tijd kost.

Daar heeft ook
lij: relatie cause
& effect.
'Ervaren leed'
is wel erg
subjectief, en geen
ordeningsprincipe

geen generisch criterium, maar wel belangrijk om ook
aan de voorhand te doordeelen: politieke steun, liefst
breder dan coalitie, van aanpak.

1312 17.00

VERTROUWELIJK
HEDEN
TER ADVISERING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

ter info aan:

de staatssecretaris van Financiën - Fiscaal en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

Julien Spliet

Direct contact

Julien Spliet

notitie

Bewindslidenoverleg 13/2 scenario's tegemoetkoming KOT

Datum

10 februari 2020

Notitienummer

2020-0000032010

Auteur

Julien Spliet

Van

de directeur-generaal
Toeslagen

Kopie aan

UHB, FJZ, C&F, AFP, HDPEZ,
DJZ, BOA

Bijlagen

1

Aanleiding

De minister-president en u (min) hebben naar aanleiding van de bijeenkomst in de Broodfabriek van 20 januari jl. verzocht om scenario's uit te werken voor tegemoetkoming aan KOT-geduceerden (en mogelijk ook geduceerden van andere toeslagen) buiten de scope van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT). Op donderdag 13 februari is hiervoor een bewindslidenoverleg ingepland met de MP, min BZK, min Fin, stas Fin/TD en stas SZW (min VWS is verhinderd).

In deze notitie wordt de bespreeknotitie met scenario's voor dit BWO aan u beiden voorgelegd voor akkoord.

Advies

Instemmen met het verspreiden van bijgaande bespreeknotitie onder de betrokken departementen AZ, SZW, VWS en BZK t.b.v. bespreking het BWO van aankomende donderdag.

Kern

- Op vrijdag 7 januari jl. heeft u (stas.) een Kamerbrief verstuurd waarin is aangegeven dat de AUT haar advies zal verbreden naar groepen die buiten CAF vallen. De AUT zal - naast de CAF-ouders die zijn getroffen door het optreden van de Belastingdienst/Toeslagen - ook adviseren over tegemoetkoming aan groepen die zijn getroffen door de hardheid van het toeslagenstelsel. De inhoud van het advies is vanzelfsprekend nog onbekend, maar gegeven deze verbreding is het ongewijzigd overnemen van de adviezen van de AUT het 'nul scenario'.
- Daarbovenop is gekeken naar mogelijkheden voor een ruimere tegemoetkoming. Daarbij is gekeken naar mogelijkheden m.b.t. de hoogte en grondslag van de compensatie, de omvang van de doelgroep die in aanmerking komt en de invorderingsvormen. Ten slotte is gekeken naar mogelijkheden voor een andere dan financiële tegemoetkoming, bijvoorbeeld in de sfeer van schuldhelpverlening.
- Deze scenario's zijn nadrukkelijk nog niet rijp voor besluitvorming. Allereerst omdat hiervoor het advies van de AUT moet worden afgewacht, maar ook omdat de (financiële) consequenties nog onvoldoende hard zijn en de uitvoerbaarheid nog niet voldoende is uitgezocht. Het BWO van aankomende donderdag is daarom vooral bedoeld om oplossingsrichtingen te verkennen. Op advies van AZ is de notitie opgebouwd uit een serie 'principes' en een tabel met maatregelen op hoofdlijnen.

|| of anderszins getroffen!

' ook nog juridische inbedding

VERTROUWELIJK

TER BESPREKING IN BEWINDSLIEDENOVERLEG 13 FEBRUARI 17.00-17.45

Aan

Directoraat-Generaal Belastingdienst

Inlichtingen

Datum

Notitienummer

2020-0000032009

Auteur

Van

Kopie aan

notitie

Bespreeknotitie BWO 'scenario's' 13 februari

Aanleiding

De *kinderopvangtoeslagaffaire* is inmiddels breder dan alleen de zaken die betrekking hebben op de fraudeaanpak van het 'Combiteam Aanpak Facilitators' (CAF). De Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT) gaf recent aan dat zij – naast een regeling voor de CAF-ouders - ook een advies zal uitbrengen voor een regeling voor ouders die geraakt zijn door de 'hardheid van het stelsel.' De AUT kijkt hiermee naar een bredere groep dan oorspronkelijk gevraagd. De AUT zal begin maart haar eindrapport uitbrengen. De staatssecretaris van Financiën Toeslagen en Douane heeft de Kamer hierover geïnformeerd bij brief van 7 februari 2020.

Met de uitbreiding van de adviesaanvraag aan de AUT, is het minder waarschijnlijk dat het eindrapport van de AUT niet volledig aan de (gewekte) verwachtingen van alle ouders (en de politiek) kan voldoen. Desondanks dient met dit risico rekening gehouden te worden. De vraag is of het kabinet eventueel nog aanvullende maatregelen wil nemen om ouders tegemoet te komen, en zo ja welke. Deze maatregelen landen in dat geval in de kabinetsreactie op de AUT. Hierbij moet aangetekend worden dat de groep ouders die zich als gedupeerde gemeld heeft zeer divers is, en dat het onwaarschijnlijk is dat enig pakket aan maatregelen alle verwachtingen kan waarmaken. In dit bewindsliedenoverleg zullen de criteria voor aanvullende maatregelen verkend worden. De besluitvorming over eventuele aanvullende maatregelen kan pas plaatsvinden na publicatie van het eindrapport van de AUT en na de bevestiging dat de maatregelen uitvoerbaar zijn en financieel ingepast kunnen worden.

of anderszins getroffen

Ter verkenning: Welke aandachtspunten moeten we meenemen bij de nadere uitwerking van maatregelen voor de kabinetsreactie op de AUT?

Kern

- De groep ouders die in aanmerking kan komen – of denkt te komen – voor een vorm van tegemoetkoming is zeer divers. **Alle maatregelen hebben voor- en nadelen** en het is onrealistisch dat aan alle verwachtingen van individuele betrokkenen kan worden voldaan. Maatregelen buiten de AUT om verliezen het gezag van een onafhankelijke commissie.
- Bij het uitwerken van mogelijke maatregelen zijn een aantal **generieke criteria** gehanteerd:
 - Uitvoerbaarheid.** Maatregelen waarvoor data van >8 jaar geleden op grote schaal beschikbaar moet zijn, zijn technisch niet uitvoerbaar. Evenmin zullen alle ouders nog over deze data beschikken. Ook als maatregelen technisch uitvoerbaar zijn kan de complexiteit hoog zijn,

→ kunnen worden gecompenseerd/mitiggeerd

→ uitv.h.
→ sizer
→ gele
→ juridisch
→ pol.
→ mij./comm.
↓
hardheidsclausule

→ er zal nog veel individueel moeten

- o bijv. als dossiers één-voor-één geanalyseerd moeten worden. Naar verwachting zal de doorlooptijd – ook bij hogere capaciteit – lang zijn.
 - o **Precedentwerking.** Waar mogelijk moeten precedentwerking en uitstralingseffect worden ingeperkt. Het volgen van de AUT biedt hiervoor de meeste houvast. Bij eventuele aanvullende maatregelen kan worden verwezen naar de unieke situatie, maar daarmee kan precedentwerking waarschijnlijk niet volledig worden weggenomen.
 - o **Financiële inpasbaarheid.** Maatregelen moeten betaald worden en het kabinet zal dit in de voorjaarsbesluitvorming moeten meewegen. In de schatting van de kosten zit nu nog een grote onzekerheid die we de komende 1-2 weken verder willen beperken.
 - o **Proportionaliteit.** Maatregelen moeten in relatie staan tot ervaren leed en niet (veel) te veel of te weinig ouders raken.
- Bij het afwegen van maatregelen kunnen daarnaast verschillende **principes** gehanteerd worden:
 - o **"We omarmen het advies van de AUT en de ruimte die de Raad van State biedt."** Dit geeft gezag en onpartijdigheid aan de maatregelen. Concreet betekent het dat zowel een tegemoetkoming volgt voor ouders die geraakt zijn door institutionele vooringenomenheid als ouders die geraakt zijn door de (door de Raad van State gedefinieerde) 'hardheid van het stelsel'.
 - o **"We sluiten aan op verbeteringen voor de toekomst."** Waar de AUT geen uitkomst biedt zouden we nieuw beleid met terugwerkende kracht kunnen toepassen. (NB. Het beleid om het stelsel op korte termijn te verbeteren wordt in parallel uitgewerkt. Het aankondigen van verbeteringen kan op zichzelf al een belangrijk onderdeel van de reactie op de AUT zijn.)
 - o **"We willen met een schone lei richting de toekomst."** Gezien de unieke situatie betekent dit dat we ook (deels) tegemoet zouden kunnen komen aan ouders die niet binnen de scope van de AUT (of evt. nieuw beleid) vallen. Aandachtspunt is om te voorkomen dat we hiermee ouders benadelen die wél met pijn en moeite hebben betaald.
 - o **"We houden rekening met 'schrijnende gevallen' die onder geen van de regelingen vallen."** Waar mogelijk en wenselijk bieden we zo veel mogelijk ouders zekerheid en duidelijkheid met brede maatregelen, maar er zullen altijd uitzonderingen blijven. Hoeveel dit er zijn zal afhangen van het totale pakket aan maatregelen.
 - o **"We zijn ruimhartig bij het bieden van hulp en begeleiding."** Hierdoor spelen we in op mogelijk beperkt doenvermogen en hebben we de hele groep ouders iets te bieden. We werken hierbij nauw samen met de relevante partners, waaronder gemeenten.
 - Het **overzicht op de volgende pagina** laat zien welke doelgroepen en maatregelen uit deze principes afgeleid kunnen worden. **Alle getallen en uitspraken over uitvoerbaarheid zijn nadrukkelijk eerste inschattingen** die voor de publicatie van het eindrapport van de AUT moeten worden verfijnd. Met name over de uitvoeringsconsequenties bestaat nog onzekerheid doordat de betreffende groepen lastig in beeld te brengen zijn. Dit behelst ook een politiek risico van het niet na kunnen komen van beloftes indien de uitvoering toch meer tijd kost.

inhouden door spec. maatregelen

13-2 17.00-17.45u

NB: De exemplaren van notitie DGBD 2020-32707 van de minister van Financiën en van de staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst bevatten geen aantekeningen en zijn daarom niet bijgevoegd.

heden

VERTROUWELIJK
TER ADVISERING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

ter info

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

Datum

12 februari 2020

Notitienummer

2020-0000032707

Auteur

Van

DG Toeslagen

Julien Spliet

Kopie aan

Bijlagen

Notitie scenario's – zoals
verstuurd naar de genodigden
voor het BWO

notitie

Adviesnotitie bwo scenario's compensatie KOT (d.d. 13 februari 2020)

Aanleiding

De minister-president en u (min) hebben naar aanleiding van de bijeenkomst in de Broodfabriek van 20 januari jl. verzocht om scenario's uit te werken voor tegemoetkoming aan KOT-gedupeerden (en mogelijk ook gedupeerden van andere toeslagen) buiten de scope van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT). Op donderdag 13 februari is hiervoor een bewindslidenoverleg ingepland met de MP, min BZK, min Fin, stas Fin/TD en stas SZW (min VWS is verhinderd). Inmiddels is de scope van het onderzoek door de AUT ook hierop aangepast, zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 7 februari jl.

In deze notitie geven we u ter advisering de bespreekpunten voor het bewindslidenoverleg mee.

Advies

U (stas Fin/TD) kunt de notitie als volgt toelichten:

- Beginnen met het schetsen van de problematiek: het gaat om een diverse groep ouders, waaronder ook schrijnende gevallen die niet te maken hadden met de CAF-aanpak.
- Vervolgens kunt u aangeven dat AUT dit probleem ook ziet en daarom breder gaat kijken dan oorspronkelijke opdracht. Om die reden is dit BWO vooruitlopend op AUT niet besluitvormend van aard (we weten immers nog niet waar de AUT mee komt). Uitgangspunt is dat we AUT zullen volgen.
- Dit BWO is bedoeld om vooruitlopend op het rapport van de AUT diverse mogelijke scenario's voor compensatie/tegemoetkoming te bespreken. Doel voor vandaag is de criteria voor de scenario's te selecteren. Vervolgens zullen dan ambtelijk de scenario's verder uitgewerkt worden.
- Daarvoor is een aantal principes geformuleerd die ons gaan helpen bij het maken van afwegingen en keuzes:
 - Omarmen advies AUT
 - Aansluiten bij verbeteringen voor de toekomst
 - Schone lei
 - Als sluitstuk rekening houden met schrijnende gevallen
 - Hulp en begeleiding bieden
- **Graag vanuit de bewindspersonen een reactie op deze principes. Ook vragen of er nog principes missen.**
- Een principe dat niet in de notitie staat maar wel relevant zal zijn voor besluitvorming is het politieke draagvlak, binnen en buiten de coalitie.

+ PWS

en eventueel
meer

- Toepassing van deze principes op de gevarieerde groep ouders geeft een aantal dilemma's m.n. bij het principe "schone lei". U kunt de belangrijkste dilemma(s) kort toelichten aan de hand van de bijlage: Principe 3, Varianten/ doelgroepen 3A en 3B:
 - 3A: in een keer een grote groep kwetsbare ouders rust en zekerheid te bieden vs. ongelijkheid richting de groep die wél met pijn en moeite >2 jaar betaald heeft.
 - 3B: recht aan de groep die wel al >2 jaar betaald heeft vs. risico dat dit een kettingreactie geeft doordat met terugwerkende kracht alle betalingen aan de Belastingdienst (inclusief verrekeningen) ter discussie gesteld kunnen worden en nemen van 'verantwoordelijkheid' voor beleid dat correct is toegepast maar waarvan de gevolgen zelfs met deze maatregelen maar gedeeltelijk gecompenseerd worden (cf. schade door verlies van baan bij afbetaling OGS-regeling).
- Er moet nog een toetsing gedaan worden op de varianten wat betreft kosten, uitvoerbaarheid, juridische inbedding en doorlooptijd. De besluitvorming over eventuele aanvullende maatregelen kan pas plaatsvinden na publicatie van het eindrapport van de AUT en na de bevestiging dat de maatregelen uitvoerbaar zijn en financieel ingepast kunnen worden (dit vergt t.z.t. nadere besluitvorming).
- Een scenario zonder individuele dossierbeoordelingen (generiek scenario) heeft vanuit uitvoerbaarheidsperspectief de sterke voorkeur.
- Het in de bijgevoegde notitie opgenomen schema geeft een tussenstand. Dit wordt de komende weken verder uitgewerkt.

U (stas Fin/TD) kunt kort de laatste tijdlijn rond publicatie AUT-rapport en beleidsreactie schetsen en voorstellen om rond de publicatie van het AUT-rapport een nieuw BWO te voeren waarin met de kennis van de inhoud van het rapport de nader uitgewerkte scenario's kunnen worden besproken.

NB: U (stas Fin/TD) spreekt voorafgaand aan het BWO met de AUT, u wordt geadviseerd om hier af te spreken wanneer u de eindversie van het rapport ontvangt. U ontvangt separate voorbereiding voor dit gesprek.

ben
daarvoor
bij de
commissie

Toelichting

Tijdlijn publicatie AUT-rapport en beleidsreactie

- Vooral nog is de verwachting dat het AUT-rapport 5 maart wordt gepubliceerd. U kunt in uw gesprek met de AUT vragen of we het rapport enkele dagen voor publicatie vertrouwelijk kunnen ontvangen. Hiervoor ontvangt u een separate voorbereidingsnotitie.
- Na publicatie van het AUT-rapport zijn er twee scenario's denkbaar:
 - De dag erna een procedurele reactie geven en één of twee weken daarna een inhoudelijke kabinetsreactie.
 - De dag erna een inhoudelijke kabinetsreactie geven, dit vereist dat er voorafgaand aan de publicatie voldoende zicht is op de uitkomsten van de AUT en is afhankelijk van de reikwijdte.
- Voor het BWO is van belang dat u aan kunt geven dat er rond de publicatie van het AUT-rapport een vervolg BWO ingepland zal worden om de inhoudelijke kabinetsreactie te bespreken. Timing hiervan hangt af van de keuze om direct of op een later moment de inhoudelijke kabinetsreactie te verzenden. U ontvangt hierover op een later moment een notitie ter beslissing.

Ta

→ wens!
↓
kan ook
met de
MR.

de

7 + wat nog open staat!

Ter info:

Onderstaande tabel is een samenvatting van de tabel die u gister heeft ontvangen in de bespreeknotitie.

Principe 1:	Eerste appreciatie
Compensatie voor vooringenomen handelen Belastingdienst	
1A. CAF-11.	N.v.t
1B. CAF-overig.	Positief, indien AUT gevolgd voor afbakening.
1C. Alle CAF-ouders.	Positief, indien AUT gevolgd voor afbakening.
1D. Alle CAF-ouders	Negatief, stelt advies AUT ter discussie.
Principe 2:	Eerste appreciatie
Herstel voor onredelijke hardheid van het Toeslagenstelsel	
2A. Ouders geraakt door ontbreken proportionaliteit.	Nader te verkennen, indien AUT gevolgd voor afbakening.
2B. Ouders slachtoffer van malafide bureaus.	Nader te verkennen, indien AUT gevolgd voor afbakening.
2C. De OGS-gevallen uit het verleden met een openstaande schuld.	Positief om nader te verkennen, indien consistent met toekomstig beleid.
Principe 3:	Eerste appreciatie
Een schone lei om weer naar de toekomst te kunnen kijken	
3A. Alle ouders voor wie momenteel de pauzeknop geldt (CAF, zelfmelders, OGS).	Negatief, doordat aantrekkelijkheid sterk afneemt zonder 3B en 3B waarschijnlijk niet uitvoerbaar is.
3B. Maatregel 3A ook toepassen op ouders die reeds >2 jaar betaald hebben.	Negatief, door uitvoerings-complexiteit en groot risico op willekeur / glijdende schaal.
Principe 4:	Eerste appreciatie
Compensatie voor 'schrijnende gevallen' die buiten de scope van overige maatregelen vallen	
4. Alle ouders die niet in aanmerking komen voor één van de genomen maatregelen of geen genoegen nemen	Nader te verkennen <i>commissie</i>
Principe 5:	Eerste appreciatie
Ondersteuning en begeleiding voor de betrokkenen die mogelijk beperkt doenvermogen hebben	
5. Alle ouders die zich melden als gedupeerde	Nader te verkennen, z.v.m. aansluiten kan worden bij bestaande processen

AUT

AUT

) wel nog iets doen

HEDEN
TER ADVISERING TBV BWO 13 FEB 2020
Aan
de minister

Inspectie der
Rijksfinanciën
Inlichtingen

www.minfin.nl

Datum
12 februari 2020

Notitienummer
2020-0000032641

Auteur

Van
de directeur Inspectie der
Rijksfinanciën

notitie

Budgettaire aspecten scenario's tegemoetkoming ouders

Aanleiding

Donderdag 13 februari 2020 is een bewindslidenoverleg ingepland met de MP, min BZK, min Fin, stas Fin/TD en stas SZW (min VWS is verhinderd) over de scenario's voor de tegemoetkoming aan KOT-geduceerden. U heeft hiervoor van DGBD een notitie ontvangen met een uitwerking van scenario's. Hieronder geven we u enkele aandachtspunten mee voor het BWO vanuit het Fin2-perspectief.

Kern

Zoals ook in de oplegnotitie vermeld zijn de scenario's nadrukkelijk nog niet rijp voor besluitvorming. Allereerst omdat hiervoor het advies van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT) moet worden afgewacht, maar ook omdat de (financiële) consequenties onvoldoende uitgewerkt zijn en de uitvoerbaarheid nog niet is meegenomen in de scenario's.

Advies

- Waar het gaat om de geformuleerde principes kunt u inbrengen dat het volledig meegaan het risico scheidt van verwachtingen die niet kunnen worden waargemaakt. Er zullen beperkingen zijn qua budgettaire inpasbaarheid en uitvoerbaarheid waardoor het de vraag is of een brede invulling van een 'schone lei' haalbaar zal zijn, zeker als dat ook nog andere toeslagen zou betreffen dan de KOT. Beter om dan ook niet van principes te spreken en deze te nuanceren.
- De beoordeling van wat nodig is, moet geschieden op basis van objectieve en betrouwbare informatie, en gestoeld zijn op degelijke juridische adviezen. De "menselijke maat" en een oordeel over wat redelijk is, moet hier nadrukkelijk in worden meegewogen, maar wel steeds zakelijk.
- Wij adviseren om een 'winstwaarschuwing' mee te geven wat betreft budgettaire dekking. De maatregelen moeten worden ingepast en lopen mee in de integrale afweging in het voorjaar. Hierbij zal er eerst naar dekkingsmogelijkheden binnen de Financiën-begroting en de begrotingen van de betrokken departementen moeten worden gekeken. Als we de scenario's bij elkaar optellen gaat het potentieel om honderden miljoenen euro's en dit is nog exclusief uitvoeringskosten.
- U kunt benadrukken dat de risico's wat betreft uitvoerbaarheid hoog zijn. Voordat een besluit kan worden genomen moet zicht zijn op uitvoerbaarheid van maatregelen.
- U kunt vragen naar de haalbaarheid om binnen 2 weken een goede raming van de kosten (compensatie en uitvoering) te hebben. Op dit moment begrijpen wij dat BD/C&F de grootste moeite heeft om de

onderbouwingen van Toeslagen te ontvangen en heeft HDFEZ (en in het verlengde de IRF) deze dus ook maar beperkt kunnen toetsen.

- Voor het proces na publicatie van het AUT-rapport kunt u aangeven dat er voldoende tijd moet zijn om met een onderbouwde inhoudelijke reactie te komen gezien de gebrekkige inzichten nu. Het is van belang om te voorkomen dat er nieuwe verwachtingen worden gewekt waar later weer op teruggekomen moet worden.

VERTROUWELIJK

TER BESPREKING IN BEWINDSLIEDENOVERLEG 13 FEBRUARI 17.00-17.45

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

Julien Spliet

notitie

Bespreeknotitie BWO 'scenario's' 13 februari

Datum

6 februari 2020

Notitienummer

2020-0000032009

Aanleiding

De *kinderopvangtoeslagaffaire* is inmiddels breder dan alleen de zaken die betrekking hebben op de fraudeaanpak van het 'Combiteam Aanpak Facilitators' (CAF). De Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT) gaf recent aan dat zij – naast een regeling voor de CAF-ouders – ook een advies zal uitbrengen voor een regeling voor ouders die anderszins geraakt zijn. De AUT kijkt hiermee naar een bredere groep dan oorspronkelijk gevraagd. De AUT zal begin maart haar eindrapport uitbrengen. De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane heeft de Kamer hierover geïnformeerd bij brief van 7 februari 2020.

Met de uitbreiding van de adviesaanvraag aan de AUT, is het minder waarschijnlijk dat het eindrapport van de AUT niet volledig aan de (gewekte) verwachtingen van alle ouders (en de politiek) kan voldoen. Desondanks dient met dit risico rekening gehouden te worden. De vraag is of het kabinet eventueel nog aanvullende maatregelen wil nemen om ouders tegemoet te komen, en zo ja welke. Deze maatregelen landen in dat geval in de kabinetsreactie op de AUT. Hierbij moet aangetekend worden dat de groep ouders die zich als gedupeerde gemeld heeft zeer divers is, en dat het onwaarschijnlijk is dat enig pakket aan maatregelen alle verwachtingen kan waarmaken. In dit bewindsliedenoverleg zullen de criteria voor aanvullende maatregelen verkend worden. De besluitvorming over eventuele aanvullende maatregelen kan pas plaatsvinden na publicatie van het eindrapport van de AUT en na de bevestiging dat de maatregelen uitvoerbaar zijn en financieel ingepast kunnen worden.

Ter verkenning: Welke aandachtspunten moeten we meenemen bij de nadere uitwerking van maatregelen voor de kabinetsreactie op de AUT?

Kern

- De groep ouders die in aanmerking kan komen – of denkt te komen – voor een vorm van tegemoetkoming is zeer divers. **Alle maatregelen hebben voor- en nadelen** en het is onrealistisch dat aan alle verwachtingen van individuele betrokkenen kan worden voldaan. Maatregelen buiten de AUT om verliezen het gezag van een onafhankelijke commissie.
- Bij het uitwerken van mogelijke maatregelen ter compensatie zijn een aantal **generieke criteria** gehanteerd:
 - **Uitvoerbaarheid.** Maatregelen waarvoor data van >8 jaar geleden op grote schaal beschikbaar moet zijn, zijn technisch niet uitvoerbaar. Evenmin zullen alle ouders nog over deze data beschikken. Ook als maatregelen technisch uitvoerbaar zijn kan de complexiteit hoog zijn,

- bijv. als dossiers individueel geanalyseerd moeten worden. Naar verwachting zal de doorlooptijd – ook bij hogere capaciteit – lang zijn.
- **Precedentwerking.** Waar mogelijk moeten precedentwerking en uitstralingseffect worden ingeperkt. Het volgen van de AUT biedt hiervoor de meeste houvast. Bij eventuele aanvullende maatregelen kan worden verwezen naar de unieke situatie, maar daarmee kan precedentwerking waarschijnlijk niet volledig worden weggenomen.
 - **Financiële inpasbaarheid.** Maatregelen moeten betaald worden en het kabinet zal dit in de voorjaarsbesluitvorming moeten meewegen. In de schatting van de kosten zit nu nog een grote onzekerheid die we de komende 1-2 weken verder willen beperken.
 - **Proportionaliteit.** Maatregelen moeten in relatie staan tot ervaren leed.
- Bij het afwegen van maatregelen kunnen daarnaast verschillende **principes** gehanteerd worden:
 - **“We omarmen het advies van de AUT en de ruimte die de Raad van State biedt.”** Dit geeft gezag en onpartijdigheid aan de maatregelen. Concreet betekent het dat zowel een tegemoetkoming volgt voor ouders die geraakt zijn door institutionele vooringenomenheid als ouders die geraakt zijn door de (door de Raad van State gedefinieerde) ‘hardheid van het stelsel’.
 - **“We sluiten aan op verbeteringen voor de toekomst.”** Waar de AUT geen uitkomst biedt zouden we nieuw beleid met terugwerkende kracht kunnen toepassen. (NB. Het beleid om het stelsel op korte termijn te verbeteren wordt in parallel uitgewerkt. Het aankondigen van verbeteringen kan op zichzelf al een belangrijk onderdeel van de reactie op de AUT zijn.)
 - **“We willen met een schone lei richting de toekomst.”** Gezien de unieke situatie betekent dit dat we ook (deels) tegemoet zouden kunnen komen aan ouders die niet binnen de scope van de AUT (of evt. nieuw beleid) vallen. Aandachtspunt is om te voorkomen dat we hiermee ouders benadelen die wél met pijn en moeite hebben betaald.
 - **“We houden rekening met ‘schrijnende gevallen’ die onder geen van de regelingen vallen.”** Waar mogelijk en wenselijk bieden we zo veel mogelijk ouders zekerheid en duidelijkheid met brede maatregelen, maar er zullen altijd uitzonderingen blijven. Hoeveel dit er zijn zal afhangen van het totale pakket aan maatregelen.
 - **“We zijn ruimhartig bij het bieden van hulp en begeleiding.”** Hierdoor spelen we in op mogelijk beperkt doenvermogen en hebben we de hele groep ouders iets te bieden. We werken hierbij nauw samen met de relevante partners, waaronder gemeenten.
 - Het **overzicht op de volgende pagina** laat zien welke doelgroepen en maatregelen uit deze principes afgeleid kunnen worden. **Alle getallen en uitspraken over uitvoerbaarheid zijn nadrukkelijk eerste inschattingen** die voor de publicatie van het eindrapport van de AUT moeten worden verfijnd. Met name over de uitvoeringsconsequenties bestaat nog onzekerheid doordat de betreffende groepen lastig in beeld te brengen zijn. Dit behelst ook een politiek risico van het niet na kunnen komen van beloftes indien de uitvoering toch meer tijd kost.

Doelgroep	Maatregel	# ouders	Totaal EUR (excl. uitvoering)	Scope AUT?	Overwegingen
Principe 1: Compensatie voor vooringenomen handelen Belastingdienst					
1A. CAF-II.	Compensatieregeling volgens AUT-1.	308	5 mln	Ja, AUT-1	Reeds in gang gezet
1B. CAF-overig.	Compensatieregeling voor alle CAF-zaken vergelijkbaar aan CAF-11.	1.000-1.500	15-23 mln	Ja, AUT-2	Uit een eerste analyse volgt dat mogelijk 1000-1500 gevallen vergelijkbaar zijn met CAF-11. Toepassen van een identieke regeling is daarmee logisch en het volgen van AUT voor de beoordeling geeft gezaghebbende basis. Meer werkgeld zit in aanpak richting de ouders uit de doelgroep die volgens AUT geen slachtoffer zijn maar zich mogelijk wel gaan melden.
1C. Alle CAF-ouders.	Compensatieregeling voor alle CAF-zaken vergelijkbaar aan CAF-11, aangevuld met extra grondslagen uit het eindrapport van de AUT cf. de motie Van Raan.	1.300-1.800	N.t.b.	N.t.b.	In lijn met de motie Van Raan is de AUT gevraagd om naar specifieke grondslagen nader te kijken. Indien de AUT hierin haar eindrapport op terugkomt dan zou deze (eventueel) ruimere compensatieregeling zowel voor de nieuwe groep CAF-overig als voor de CAF-11 ouders toegepast kunnen worden.
1D. Alle CAF-ouders	Een ruimere regeling door bij materiële en immateriële schade de reële kosten te vergoeden i.p.v. de forfaitaire van de AUT	1.300-1.800	N.t.b.	N.t.b.	Afwijking van eerdere kaders AUT brengt risico van willekeur en een glijdende schaal met zich mee. Bij maatwerk volgt een complexe herbeoordeling met onzekere grondslag en precedentwerking. Eventueel kan wel een procesoplossing worden geboden door ouders die menen recht te hebben op meer compensatie te verwijzen naar een 'Commissie van Wijzen' (zie 4) in plaats van naar de rechter.
Principe 2: Herstel voor onredelijke hardheid van het Toeslagenstelsel					
2A. Ouders geraakt door ontbreken proportionaliteit.	Met terugwerkende kracht toepassen RV5-uitspraak over proportionele toekoming bij nihilstelling op grond van het niet-volledig voldoen van de eigen bijdrage, waarbij AUT mogelijk uitgaat van een drempel van 10k terugvordering. NB: hierbij kan proportionaliteit nog worden uitgebreid naar andere criteria voor de KOT (bijv. aantal uren opvang).	3.000-8.000 (beste inschatting nu, kan ook nog meer worden)	80-220 mln (beste inschatting nu, kan ook nog meer worden)	Ja, AUT-2	Terugwerkende kracht is ongebruikelijk, idem voor loslaten verjaring. Precedentwerking aanwezig, maar argumentatie kan zich richten op uniekheid van de situatie. De grens van 10k kan hoe dan ook ter discussie gesteld worden, terwijl bij het loslaten van deze grens de maatregel uitstraalt naar alle Toeslagen en proportionaliteit uit het oog raakt. De uiteindelijke afbakening van de AUT volgen geeft een gezaghebbende basis. Uitvoerbaarheid mogelijk complex. Uitvoeringsconsequenties nog erg onzeker, doordat (afhankelijk van exacte afbakening AUT) Toeslagen mogelijk niet alle beschikbare gegevens zelf kan identificeren en beoordelen. Dit kan een lang en complex proces tot gevolg hebben.
2B. Ouders slachtoffer van malafide bureaus.	Met terugwerkende kracht toepassen RV5-uitspraak over matiging voor afgebakende groep, nl. bij malafide bureaus (met strafrechtelijke veroordeling).	N.t.b.	N.t.b.	N.t.b.	RV5 biedt mogelijkheid voor matiging bij 'bijzondere omstandigheden'. Door deze groep af te bakenen tot slachtoffers van 'malafide bureaus' met strafrechtelijke veroordeling blijft uitstralingseffect beperkt. Wel vergt het handmatige beoordeling van dossiers om verwijtbaarheid vast te stellen en brengt elke definitie daarvan grensgevallen mee. Mogelijk neemt AUT deze groep mee, in dat geval aantrekkelijk om hun redenering en afbakening te volgen.
2C. De OGS-gevallen uit het verleden met een openstaande schuld.	Terugwerkende kracht verhalen aan toekomstig beleid t.a.v. opzet/groveschuld (OGS) voor de OGS-gevallen uit het verleden met een openstaande belastingsschuld. Te denken valt aan het vervallen van OGS, of het aanscherpen van het OGS-criterium en het verzachten van de gevolgen ervan.	8.500	<160 mln (wsch. aanzienlijk minder)	Wsch. niet	Maatregel is geen 'schone lei'. Toekomstig OGS-beleid biedt wsch. geen lucht voor hele groep en helpt niet voor alle toeslag- en belastingsschulden. Maatregel is in lijn met toekomstig beleid en behaarder in de uitvoering, maar creëert ongelijkheid richting de OGS-groep die wél met pijn en moeite betaald heeft. Uitbreiding van de maatregel met laatzetnemde groep is lastig uitvoerbaar, want de groep is niet in beeld, naar verwachting zeer omvangrijk en dossiers zullen afwezig en/of onvolledig zijn. Als voor scenario 3A wordt gekozen heeft dit scenario geen toegevoegde waarde.
Principe 3: Een schone lei om weer naar de toekomst te kunnen kijken					
3A. Alle ouders voor wie momenteel de pauzeknop geldt (CAF, zelfmelders, OGS).	Ouders voor wie nu de pauze-knop geldt (ind. extra zelfmelders) die na toepassing van overige maatregelen nog een reedschuld hebben zetten max. 2 jaar betalingscapaciteit en beschikbaar vermogen in en daarna volgt materiële kwijtschelding van toeslag- en belastingsschulden (behalve evidente fraude).	>23.000 (overlap met 1 t/m 3; groep kan nog groeien)	X00 mln (uit eerste kleine steekproef volgen kosten van ~13k p.p.; variatie is echter groot).	Wsch. niet	Dit biedt de optie om in een keer een grote groep kwetsbare ouders rust en zekerheid te bieden. Voor de uitvoering is het een eenmalige forse investering, maar kan daarna weer volledig ingezet worden op de toekomst. Door de beperking tot de pauzeknopgroepen (-extra zelfmelders) zit er een lichte toets op de ernst van het geval. Rechtmatigheid en precedentwerking niet ideaal, maar argumentatie kan zich richten op uniekheid van de situatie. Deze maatregel creëert ongelijkheid richting de groep die wél met pijn en moeite >2 jaar betaald heeft.
3B. Maatregel 3A ook toepassen op ouders die reeds >2 jaar betaald hebben.	CAF-ouders, zelfmelders en OGS-gevallen (met of zonder openstaande schuld) die eerder reeds >2 jaar betalingscapaciteit en beschikbaar vermogen hebben ingezet om hun belasting- en toeslagsschulden te betalen krijgen equivalent compensatie om ze gelijk te stellen met 3A (NB. dit omvat ook ouders die door opvolgende betalingsregelingen >2 jaar hebben betaald)	N.t.b. (potentieel >50.000, exacte OGS-populatie niet in beeld)	N.t.b.	Wsch. niet	Dit zou een aanvulling op maatregel 3A zijn om recht te doen aan de groep die wél al >2 jaar betaald heeft. Uitvoerbaarheid zeer onzeker vanwege feit dat groep niet in beeld is en het grote aantal betreft die individueel beoordeeld moeten worden. Risico is dat dit een kettingreactie geeft doordat met terugwerkende kracht alle betalingen aan de Belastingdienst (inclusief verrekeningen) ter discussie gesteld kunnen worden. Daarbij wordt 'verantwoordelijkheid' genomen voor beleid dat correct is toegepast maar waarvan de gevolgen zelfs met deze maatregelen maar gedeeltelijk gecompenseerd worden (cf. schade door verlies van baan bij afbetaling OGS-regelling).
Principe 4: Compensatie voor 'schrijnende gevallen' die buiten de scope van overige maatregelen vallen					
4. Alle ouders die niet in aanmerking komen voor één van de genomen maatregelen of geen genoeg nemen	Alle ouders kunnen zich melden bij een onafhankelijke commissie die hun casus beoordeelt om na te gaan of ze toch in aanmerking komen voor 1 t/m 3. Daarnaast kan commissie met een 'vangnetbepaling' maatwerk toepassen bij schrijnende gevallen die buiten alle maatregelen vallen.	N.t.b. (potentieel >20.000 hoe minder maatregelen , hoe groter deze groep).	N.t.b.	Wsch. niet	Dit biedt een onafhankelijke terugvaloptie voor de groepen ouders die ook na de AUT en evt. aanvullende maatregelen geen genoeg nemen. Complexiteit zit in de criteria die de commissie meekrijgt om 'schrijnende gevallen' te bepalen: bij scherp afgebakende criteria kan de uitvoeringslast beperkt zijn maar wordt ook maar een kleine extra doelgroep bereikt. In dat geval is het voornaamste voordeel een soort 'ventielunctie' met gezag buiten Toeslagen. Bij ruime of open-geformuleerde criteria bestaat risico op willekeur, een zeer hoge uitvoeringslast en potentieel een sterk toenemende groep 'gelukszoekers' (i.t.t. zelfmelders met reële schade).
Principe 5: Ondersteuning en begeleiding voor de betrokkenen die omvallen, beperkt doenvermogen hebben					
5. Alle ouders die zich melden als gedupeerde	Alle ouders die onder een van de maatregelen vallen, en overige zelfmelders, krijgen een vast aanspreekpunt (bijv. bij gemeente). Deze persoon helpt situatie te verhelderen en begeleidt richting professionele hulp waar nodig (bijv. gemeenten/VNG).	Potentieel >20.000	N.v.t.	Nee	Door begeleiding ruimhartig aan te bieden naar ook ouders die strikt genomen niet in aanmerking komen dragen we bij aan de 'schone lei' richting de toekomst, met een beroep op de uniekheid van de situatie. Dit betekent wel dat ook ouders geholpen worden die feitelijk niet als 'gedupeerde' gelden. Idealerweise wordt hierbij zo veel mogelijk aangesloten bij bestaande processen (bijv. bij gemeenten). Deze samenwerking moet nader verkennd worden om exacte uitvoeringslasten en kosten in kaart te brengen.

4/3 15.15 / 5/3 12.15
5/3 15.30

HEDEN

TER BESPREKING WOENSDAG 4 MAART 15.15 UUR

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

Julien Spliet

www.minfin.nl

Direct contact

Julien Spliet

notitie

Bewindsliedenoverleg scenario's KOT 5 maart

Datum

2 maart 2019

Notitienummer

2020-0000046817

Auteur

Julien Spliet

Van

de directeur-generaal
Toeslagen

Kopie aan

UHB, FJZ, C&F, AFP, HDFEZ,
DJZ, BOA

Bijlagen

2

Aanleiding

Donderdag 5 maart a.s. is een bewindsliedenoverleg (BWO) gepland om verder te spreken over mogelijke compensatieregelingen voor ouders binnen de *kinderopvangtoeslagaffaire*. Dit is een vervolg op het BWO van 13 februari. Ter bespreking zijn twee documenten voorbereid: een notitie met de voorgestelde kabinetslijn en een bijlage met nadere informatie over de mogelijke scenario's.

Ter bespreking

Op woensdag 4 maart is om 15.15 uur met u (minister en staatssecretarissen) een bespreking over deze documenten. In dit overleg kunt u besluiten met welke eventuele wijzigingen de documenten onder de betrokken departementen AZ, SZW en BZK verspreid kunnen worden t.b.v. bespreking in het BWO.

Kern

- Bij het BWO op 5 maart zullen naast u de MP en MSZW zijn. Stas SZW en de bewindslieden BZK zijn verhinderd. BZK zal ambtelijk zijn vertegenwoordigd.
- Het doel van het BWO is om een duidelijke keuze te maken van de richting van de kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT). Alle besluiten zijn onder voorbehoud van het eindrapport van de AUT, dat volgens planning op 12 maart verschijnt.
- De documenten zijn aangepast op basis van de lijn die u (staatssecretaris) gekozen heeft in de bespreking op 28 februari. In parallel wordt doorgewerkt aan openstaande uitzoekpunten waar nog geen uitsluitsel over is (bijv. de exacte uitvoeringsconsequenties (in het bijzonder voor een regeling verder dan 5 jaar terug), de hoogte van een mogelijk forfaitaire regeling, etc.) In parallel wordt ook gewerkt aan een eerste volledig concept van de kabinetsreactie waarin de gemaakte keuzes moeten landen. Richtpunt daarvoor is verzending naar de Kamer op 13 maart.
- Bij de betrokken directies (UHB, FJZ, C&F, DGFZ, HDFEZ, DJZ en Toeslagen) bestaan zorgen over een aantal risico's. Deze zorgen zijn met u besproken en hebben betrekking op de invulling van de compensatieregeling (met bijbehorende juridische, uitvoeringstechnische, rechtmatigheids- en budgettaire consequenties) en het korte tijdpad tot verzending van de kabinetsreactie. Risico is dat de reactie naar buiten gaat op een moment dat deze consequenties en de uitvoerbaarheid nog niet goed te overzien zijn. Uiteraard is alles erop gericht om deze risico's de komende weken te minimaliseren.
- In parallel met aanbidding van deze stukken wordt nog intensief doorgewerkt aan het in beeld krijgen van de uitvoerbaarheid van – met name – het bieden

van een regeling aan ouders >5 jaar terug. Wij kunnen u hier morgen bij de voorbespreking mondeling over bijpraten.

- Voor de budgettaire consequenties van zowel de compensatie als de uitvoeringslasten zal in de kaderbrief die op 6 maart in de MR ligt een verzoek gedaan worden voor generale dekking.

VERTROUWELIJK

TER BESPREKING IN BEWINDSLIEDENOVERLEG 5 MAART 15.30-16.00

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

Julien Spliet

notitie

Bespreeknotitie BWO 'scenario's' 5 maart

Datum

2 maart 2020

Notitienummer

2020-000046828

Aanleiding

In het bewindsliedenoverleg (BWO) op 13 februari j.l. zijn scenario's verkend voor mogelijke compensatieregelingen voor verschillende doelgroepen ouders binnen de *kinderopvangtoeslagaffaire*. Deze scenario's varieerden van het omarmen van de bevindingen van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT) – die naar verwachting 12 maart met haar advies komt – tot scenario's die aanvullend kunnen zijn op het (verwachte) advies. De conclusie was dat de betrokken bewindslieden graag nogmaals in gesprek zouden gaan als de uitwerking van de scenario's een stap verder zou zijn.

Het BWO op 5 maart a.s. is bedoeld voor dit vervolgesprek. Doel is om de richting te kiezen welke scenario's in de kabinetsreactie moeten landen (onder voorbehoud van de conclusies van de AUT). Definitieve besluitvorming is voorzien voor de MR van 13 maart, om de reactie direct daarna naar de Kamer te sturen.

Ter bespreking:

1. Voor welke **doelgroepen** wil u, onder voorbehoud van het eindrapport van de AUT, een compensatieregeling treffen?
2. Welke keuzes wil u op hoofdlijnen maken voor het proces van **uitvoering en afhandeling** van deze regeling?
3. Bent u het eens met de **tijdslijn** voor de kabinetsreactie op de AUT?

Kern: context en proces

- De groep ouders die in aanmerking kan komen – of denkt te komen – voor een vorm van compensatie is zeer divers. **Alle maatregelen hebben voor- en nadelen** en het is onrealistisch dat aan de verwachtingen van alle individuele betrokkenen kan worden voldaan.
- De **keuzes** die gemaakt kunnen worden vallen **in twee categorieën** uiteen:
 1. Keuzes over de (afbakening van de) doelgroepen en regelingen.
 2. Keuzes over de uitvoering en afhandeling van deze regelingen.
- Dit document en bijlage brengen **voor beide categorieën de opties in kaart en bevatten een voorgestelde beleidslijn** voor de kabinetsreactie.
- Voor alle opties in dit document geldt dat ze uitgewerkt zijn naar de inzichten van het moment. Op **geen van de opties heeft nog een gedetailleerde uitvoeringstoets** plaats kunnen vinden en alle getallen zijn voorlopige inschattingen die bij nadere uitwerking nog kunnen veranderen.
- Gemaakte keuzes landen uiteindelijk in de kabinetsreactie. Streven is om deze **kabinetsreactie zo snel mogelijk na het eindrapport van de AUT** naar de Kamer te sturen (13 maart). In deze kabinetsreactie moet in ieder geval een duidelijke afbakening van de doelgroepen en compensatieregelingen staan, waarbij het in detail uitwerken van de daadwerkelijke regeling z.s.m. daarna volgt.

- Bij deze tijdlijn moet **financiële dekking gevonden worden** vooruitlopend op de voorjaarsbesluitvorming. Om deze discussie te voeren is de inzet om in de **kaderbrief** die op 6 maart in de MR ligt al een indicatie te geven van de financiële ruimte die nodig is.
- In parallel met deze scenario's voor compensatie wordt gewerkt aan **korte en lange termijn verbeteringen van het stelsel en de uitvoering daarvan**. Het streven is om samen met de kabinetsreactie op de AUT in ieder geval het toekomstige beleid voor opzet/grove schuld (OGS) en een Verzamelbesluit Toeslagen (waarin o.a. het matigen van de terugvordering wordt geregeld) te publiceren.

Kern: voorgestelde beleidslijn

- De verwachting is dat de AUT constateert dat er meer ouders slachtoffer zijn van **institutionele vooringenomenheid** dan alleen bij CAF11. Voor deze groep ('CAF-overig') is het **voorstel om de AUT te volgen** en een vergelijkbare regeling te treffen. In aanvulling op de AUT willen we ouders binnen deze groep die menen méér schade te hebben dan gedekt wordt door het forfaitaire deel van de regeling de mogelijkheid geven hun **reële schade vergoed te krijgen** indien ze deze kunnen onderbouwen.
- De verwachting is dat de AUT ook constateert dat er een groep ouders is die niet zozeer slachtoffer is van institutionele vooringenomenheid, maar van **'onredelijke hardheid van het toeslagenstelsel'**. Hiermee wordt aangesloten bij de uitspraak van de Raad van State van oktober j.l. waarin ruimte wordt geboden voor proportionele terugvordering bij het niet volledig voldoen van de eigen bijdrage. Naar verwachting wil de AUT deze groep compenseren, met een beperking aan de terugwerkende kracht (max. 5 jaar cf. AWB/AWIR) en mogelijk aan de minimale schade (EUR 10.000).
- Voorstel is om voor deze groep **ruimhartiger te zijn dan het (verwachte) advies van de AUT** en iedereen die slachtoffer is van deze vorm van 'hardheid' te compenseren, **ook >5 jaar geleden en EUR <10.000 schade**. De grens van EUR 10.000 lijkt vanuit maatschappelijk oogpunt arbitrair. Daarnaast speelden veel schrijnende situaties >5 jaar geleden, en is er een groep ouders van >5 jaar geleden die (om administratieve redenen) nooit een definitieve toekenning heeft gekregen en daardoor automatisch in aanmerking komt voor toepassing van de laatste jurisprudentie. Beide punten maken de grens van 5 jaar politiek en maatschappelijk kwetsbaar.
- Om dit beleid uitvoerbaar te maken onderzoeken we of het mogelijk is de **groep >5 jaar een forfaitaire compensatie** te bieden (nadat ze zichzelf gemeld hebben met bewijsstukken en er getoetst is of ze in de doelgroep vallen) in plaats van gedetailleerde individuele compensatie of herziening.
- Voorstel is om een **vergelijkbare regeling** te treffen **voor ouders die slachtoffer zijn van malafide bureaus** (een andere doelgroep binnen de 'hardheid van het stelsel'). Deze hele groep bevindt zich >5 jaar geleden waardoor ze buiten de verwachte regeling van de AUT vallen. Ook hier is het voorstel dat zij zich kunnen melden voor forfaitaire compensatie waarna gecheckt wordt of ze in de doelgroep vallen en geen evidente fraudeur zijn.
- Voor **opzet/grote schuld (O/GS)-gevallen met een openstaande schuld** is het voorstel om zoveel mogelijk **aan te sluiten bij nieuw beleid** dat in voorbereiding is, en dit ook met terugwerkende kracht van toepassing te verklaren. Hierdoor komen alle burgers – uitgezonderd evidente fraudegevallen – in aanmerking voor een betalingsregeling.
- Bij de uitvoering van deze regelingen is het voorstel om een of meer **adviescommissies** in te richten en zo te voorkomen dat deze ouders bij een (dreigende) afwijzing direct op de rechter aangewezen zijn. Een adviescommissie kan ook een **hardheidsclausule** hanteren om een (zeer beperkt) aantal schrijnende gevallen buiten de regeling wel te compenseren.
- Ten slotte is bij de uitvoering ook het voorstel om ruimhartig te zijn met **(niet-financiële) begeleiding** van betrokken ouders bij dit proces en (indien nodig) het op de rit krijgen van hun leven, waarbij zo veel mogelijk aangesloten wordt bij bestaande processen en professionele instanties (m.n. via gemeenten).
- Ruwe inschatting van de financiële consequenties van deze beleidslijn is een **kostenpost van EUR 400-650 mln.**, waarvan EUR 300-500 mln. compensatieregeling en 100-150 mln. uitvoeringskosten. Deze bedragen zijn zeer indicatief en kunnen nog veranderen bij nadere uitwerking.

Toelichting per besprekingspunt

1. Doelgroepen (zie bijlage 1 voor nadere toelichting en overwegingen)

- We onderscheiden **vier doelgroepen** waarvoor de mogelijkheid bestaat om een compensatieregeling in te stellen: [1] slachtoffers van institutionele vooringenomenheid; [2] slachtoffers van onredelijke hardheid van het toeslagenstelsel; [3] slachtoffers van (mogelijk) etnisch profileren; en [4] potentiële gedupeerden die nog een restschuld hebben.
- Binnen deze doelgroepen zijn subgroepen te onderscheiden waarbinnen bij de vormgeving van een regeling weer nadere keuzes te maken zijn. **In bijlage 1 zijn de meest relevante opties** schematisch uitgewerkt, inclusief toelichting van de overwegingen bij het maken van een keuze.
- In de voorgenomen beleidslijn is gekozen om **voor de volgende doelgroepen een regeling te treffen**:
 - CAF-zaken vergelijkbaar aan CAF11. **(1A en 1B)**
 - De volledige groep ouders geraakt door een gebrek aan proportionaliteit in het stelsel, zonder minimale schadegrens en ook als hun definitieve KOT-toekenning >5 jaar in het verleden ligt. **(2A optie 4)**
 - Ouders die slachtoffer zijn van een malafide bureau. **(2B)**
 - OGS-gevallen met een openstaande schuld. **(2C, optie 1)**
- In de voorgenomen beleidslijn is ook bewust gekozen om **voor een aantal mogelijke doelgroepen géén regeling te treffen**:
 - Opzet/grove schuld (OGS) gevallen zonder openstaande schuld. **(2C, optie 2)**
 - Mogelijke slachtoffers van etnisch profileren. **(3A – NB.** Op dit moment is nog niet duidelijk of er überhaupt slachtoffers zijn en hoe die populatie eruit zou zien. Indien de AP een zeer verstrekkende conclusie trekt dan kan deze classificatie veranderen. Afhankelijk van de bevindingen van de AP kan in plaats van een specifieke regeling ook een ruimhartig gebaar worden overwogen, bijv. een bijdrage aan maatschappelijke organisaties)
 - Ouders zonder een openstaande schuld die door Donner niet gekwalificeerd zijn als vergelijkbaar met CAF-11, maar mogelijk wel in meer of mindere mate slachtoffer zijn (of: zich voelen) van institutionele vooringenomenheid of de hardheid van het stelsel. **(4A optie 3)**
- Indien van deze beleidslijn afgeweken wordt dan bevat de bijlage ook een **aantal opties die al ondervangen worden door de voorgestelde lijn**, maar mogelijk relevant zijn als **terugvaloptie**:
 - Andere doorsnijdingen van de groep ouders geraakt door het gebrek aan proportionaliteit. **(2A opties 1, 2 en 3)**
 - Ouders geraakt door het gebrek aan proportionaliteit in het stelsel met EUR >10.000 schade maar een definitieve KOT-toekenning >5 jaar geleden, maar wel een openstaande KOT-schuld. **(4A optie 1)**
 - Ouders met een openstaande schuld die door Donner niet gekwalificeerd zijn als vergelijkbaar met CAF-11, maar mogelijk wel in meer of mindere mate slachtoffer zijn (of: zich voelen) van institutionele vooringenomenheid of de hardheid van het stelsel. **(4A optie 2)**
- Belangrijk bij het bespreken van deze keuzes is dat **op dit moment op alle opties nog een uitvoeringstoets op hoofdlijnen plaatsvindt** waarbij mogelijke obstakels in de uitvoering nog in beeld gebracht worden, en alle getallen inschattingen zijn die bij nadere uitwerking nog kunnen veranderen.

2. Proces van uitvoering en afhandeling

- Naast de doelgroep en regeling moeten keuzes gemaakt worden voor de inrichting van het proces van uitvoering en afhandeling. In het proces onderscheiden we daarvoor **drie hoofdonderdelen**.
- Voor **[A] beoordeling** van casussen is het voorstel om te onderzoeken of het zinnig en noodzakelijk is om bij specifieke (sub-)doelgroepen een beroep te doen op ouders om zelf documentatie te overleggen, mogelijk in combinatie met het aanbieden van een 'forfaitaire regeling'. Voor gedupeerden > 5 jaar kan dit noodzakelijk zijn, omdat informatie niet of beperkt uit de systemen te halen is. In deze gevallen kunnen ouders, na een lichte toets of ze binnen de doelgroep vallen – mede op basis van documentatie die zij zelf aandragen, een forfaitair bedrag aangeboden krijgen. Als ze dit accepteren hoeft hun situatie daarna niet meer in detail uitgezocht te worden. Als ze dit niet accepteren wordt het dossier alsnog in detail uitgezocht zonder verder nadeel.

- Voordeel van een dergelijke regeling is dat een grotere groep ouders in aanmerking komt voor herstel. Bijkomend voordeel is dat voor de uitvoering een gedeelte van de uitvoeringslast bespaard kan worden, omdat casussen niet individueel volledig beoordeeld hoeven te worden. Er wordt nog onderzocht of dit ook daadwerkelijk tijdswinst biedt.
- Nadeel van dit aanbod is dat – willen voldoende ouders er gebruik van maken dat het zin heeft – het forfaitaire aanbod hoog genoeg moet zijn. Daarnaast vindt beoordeling deels plaats o.b.v. incomplete informatie of documentatie deels overlegd door de ouders zelf. Gevolg is dat er onvermijdelijk een groep is die eigenlijk méér krijgt dan waar ze strikt genomen recht op hebben.
- Opties voor de uitvoering worden nog nader uitgewerkt.
- Voor de **[B] herbeoordeling** van complexe gevallen is het voorstel om een of meer adviescommissies in te richten en zo te voorkomen dat deze ouders (direct) op de rechter aangewezen zijn. Een adviescommissie kan zich richten op vier sterk verschillende typen herbeoordelingen: [1] verzoeken die Toeslagen voornemens is om af te wijzen; [2] bezwaren tegen afwijzingen door Toeslagen; [3] ouders die een regeling krijgen (bijv. CAF-11), maar vinden dat de compensatie geen recht doet aan hun situatie; en [4] ouders die menen dat in hun unieke situatie ook een regeling nodig is, ondanks dat zij niet binnen een van de doelgroepen vallen. Nadere uitwerking van deze rollen en de voor- en nadelen daarvan vindt momenteel plaats.
 - Rol [1] en [2] liggen gezien het proces de afgelopen maanden voor de hand. Wel is het niet logisch om deze rollen bij dezelfde adviescommissie neer te leggen. In beide gevallen toetst de adviescommissie of Toeslagen de regeling correct heeft toegepast, niet of de regeling zelf redelijk is.
 - In hoeverre rol [3] ook belegd wordt bij een adviescommissie hangt af van de keuze of het kabinet gedupeerden, die kunnen onderbouwen dat zij méér (vervolg)schade hebben dan ze onder een regeling gecompenseerd krijgen (bijv. immateriële schade bij CAF11), daarvoor wil compenseren. Voorstel is om dit **wel** te doen. Voordeel is dat dit onvrede over de regeling bij een deel van de ouders weg kan nemen. Nadeel is dat (onder voorbehoud van een verandering in het eindrapport) afgeweken wordt van de regeling van de AUT, die een afgewogen oordeel geeft op basis van jurisprudentie. Gevolg kan zijn dat een significant deel van de ouders zich uitgenodigd voelt om ook een herbeoordeling aan te vragen.
 - In hoeverre rol [4] belegd wordt bij een adviescommissie is ook een keuze. Voordeel is dat dit een 'ventiefunctie' biedt om onvoorziene of zeer schrijnende gevallen te adresseren. Risico is dat het een opening biedt om de gehele regeling continu ter discussie te stellen. Als deze keuze gemaakt wordt lijkt de meest reële invulling een hardheidsclausule voor uitzonderlijke gevallen, waarbij expliciet wordt gemaakt dat deze niet gericht is op ouders die door een bewuste beleidskeuze buiten een regeling vallen. Voorstel is om dit **wel** te doen.
- Voor de **[D] ondersteuning** is het voorstel om een ruimhartige rol te spelen bij het (niet-financieel) begeleiden van ouders, waarbij zo veel mogelijk aangesloten wordt bij bestaande processen en professionele instanties (m.n. via gemeenten). Onderdelen van de ondersteuning kunnen in ieder geval zijn:
 - Betrokken ouders (afbakening n.t.b.) krijgen een individuele zaakbehandelaar bij Toeslagen waar zij terecht kunnen met vragen over bijv. compensatierecht, hun dossier, de verdere (juridische) afwikkeling, manieren om in bezwaar en beroep te gaan, etc.
 - Door het hele land worden informatiebijeenkomsten georganiseerd om de verhalen van ouders aan te horen, ervaringen te delen en door middel van een informatiemarkt hen van informatie te voorzien over bijv. huisvesting, maatjes of schuldhulpverlening. Ook de gemeenten kunnen hier een rol in spelen en de exacte invulling van de informatiemarkt wordt naar verwachting samen met hen ingevuld.
 - Tot slot wordt beoogd de gemeenten een rol te laten spelen in de verdere afwikkeling van de toeslagenzaak die niet ziet op compensatie, maar een bredere hulpvraag adresseert, bijv. schuldhulpverlening, mogelijk psychische zorg of huisvesting, of begeleiding bij het plotseling krijgen van een hoog bedrag compensatie. Voor deze ondersteuning moet zo veel mogelijk aangesloten worden bij bestaande kanalen in sociale bijstand.
 - De exacte inrichting van dit proces worden nader uitgewerkt, inclusief de uitvoeringslasten.

3. Tijdslijn kabinetsreactie

- Streven is om deze **kabinetsreactie zo snel mogelijk na het eindrapport van de AUT** naar de Kamer te sturen (13 maart). In deze kabinetsreactie moet in ieder geval een duidelijke afbakening van de doelgroepen en compensatieregelingen staan, waarbij het in detail uitwerken van de daadwerkelijke regeling z.s.m. daarna volgt.
- Het afstemmingsproces kan er dan als volgt uitzien:
 - 5 maart: BWO voor verkenning scenario's
 - 9 maart (tbc): ontvangen leeskopie van AUT onder embargo
 - 10/11 maart: afstemmen hoofdlijn kabinetsreactie interdepartementaal en in coalitieverband
 - ~11 maart: extra BWO voor besluitvorming kabinetsreactie
 - 11/12 maart: versturen kabinetsreactie naar MR
 - 12 maart (tbc): publicatie eindrapport AUT, overhandiging aan Stas.
 - 13 maart: MR en daarna versturen kabinetsreactie aan Kamer, inclusief bijbehorende communicatie.
 - Na 13 maart: uitwerken detailregeling, uitvoeringstoets en klaarzetten uitvoeringsapparaat.
- Consequentie van deze tijdslijn is dat de uitvoeringstoets op en het (uiteindelijke) detailontwerp van regelingen nog niet afgerond zal zijn en de analyse van de implicaties voor individuele ouders nog niet/bepert heeft plaatsgevonden.
- Daarnaast moet bij deze tijdslijn **financiële dekking nog gevonden worden** vooruitlopend op de voorjaarsbesluitvorming. Om deze discussie te voeren is de inzet om in de **kaderbrief** die op 6 maart in de MR ligt al een indicatie te geven van de financiële ruimte die nodig is.

BIJLAGE 1: VOOR WELKE DOELGROEPEN WILLEN WE EEN REGELING INSTELLEN?

Doelgroep	Welke regeling kunnen we hen bieden?	Welke nadere keuzes kunnen we maken voor afbakening doelgroep?	# ouders	EUR compensatie	EUR uitvoering	Wat zijn overwegingen om het wél te doen en om het niet te doen?			Voorgenomen beleidslijn
						Aansluiting AUT?	Maatschappelijke overwegingen	Juridische overwegingen	
Doelgroep 1: Slachtoffers van vooringenomen handelen Belastingdienst									
1A. CAF-11.	Compensatieregeling volgens AUT-1	N.v.t.	308 ouders	5 mln + PM ¹		Ja			Doen
1B. CAF-overig.	Compensatieregeling voor alle CAF-zaken vergelijkbaar aan CAF-11, evt. aangepast indien AUT-2 een ruimere regeling bevat cf. motie Van Raan.	N.v.t.	1.000 – 1.500 ouders	15 – 23 mln + PM ¹	Huidige raming voor uitvoering-kosten voor de hersteloperatie is geraamd op: 622 fte voor 1 jaar: 80 mln Doelgroepen 2a, 2b, 3 en 4 zijn hier (nog) niet in meegenomen. Dit wordt nader uitgezocht.	Wsch. wel		Uitvoering complex en tijdsintensief, maar vergelijkbaar aan CAF11.	Doen
1C. CAF-11 en CAF-overig	Mogelijkheid tot vergoeden materiële en immateriële schade boven de forfaitaire bedragen van de AUT-regelingen wanneer ouders hier onderbouwing voor leveren.	N.v.t.	1.300 – 1.800 ouders (308 + 1.000 – 1.500)	N.t.b. Nadere inschatting wordt nog gemaakt	N.t.b. Nadere inschatting wordt nog gemaakt	Wsch. niet		Uitvoeringsconsequenties worden nog nader ingeschat	Doen

¹ Hoger bedrag mogelijk indien wordt besloten tot ruimere regeling cf. motie van Raan
FOUUT ONBEKENDE NAAM VOOR

Doelgroep	Welke regeling kunnen we hen bieden?	Welke nadere keuzes kunnen we maken voor afbakening doelgroep?	# ouders	EUR compensatie	EUR uitvoering	Aansluiting AUT?	Maatschappelijke overwegingen	Juridische overwegingen	Uitvoerings overwegingen	Voorgenomen beleidslijn
Doelgroep 2: Slachtoffer van onredelijke hardheid van het toeslagenstelsel										
2A. Ouders geraakt door ontbreken proportionaliteit.	Met terugwerkende kracht toepassen RvS-uitspraak over proportionele toekenning bij nihilstelling op grond van het niet-volledig voldoen van de eigen bijdrage.	Welke nadere keuzes kunnen we maken voor afbakening doelgroep?	1.000 – 4.000 ouders (5 - 20% van 18.000 nihilstellingen)	Bovengrens: 21 - 84 mln (Gebaseerd op het terugvorderingsbedrag. In werkelijkheid is max. compensatie afhankelijk van individuele beoordeling. Dit zal aanzienlijk lager liggen. Idem voor optie 2,3,4)	20 - 36 fte bij BD/T voor 12 maanden: 2 - 3,5 mln. Nb. Dit is aanvullende capaciteit geraamd te worden voor de hersteloperatie. Dit wordt nader uitgezocht. Idem bij optie 2,3,4.	Wsch. wel	Uitlegbaarheid: Grens van 10.000 is arbitrair en zal ter discussie worden gesteld. De termijn van 5 jaar blijft wrang uitpakken voor gedupeerde burgers voor deze tijd.	Juridische basis: Met periode van 5 jaar terugwerkende kracht wordt aansluiting gezocht bij de termijnen uit de AWIR en AWB. Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn krachtig en een uitspraak van Raad van State met vijf jaar gebeurt en kunnen niet worden weggenomen. Dat zal leiden tot druk op de gehele rijksoverheid om vaker deze beweging te maken.	Uitvoeringsgevolgen lijken beperkt: Compensatie voor meest beperkte groep ouders, die wel de grootste schade hebben ondervonden: 10% van de ouders hebben een nihilstelling van meer dan 10.000, deze groep representeert 65% van de totale schade. Door maximaal 5 jaar terug beschikt BD/T over meeste ouders nog informatie om claims te kunnen beoordelen.	Terugvaloptie, doelgroep wordt al ondervangen door de voorgestelde beleidslijn (optie 4)
			9.000 – 35.000 ouders (5-20% van 175.000 nihilstellingen)	Bovengrens: 32 – 126 mln.	190 – 350 fte bij BD/T voor 12 maanden: 18 – 33 mln.	Ruimhartig gebaar waarbij alle ouders (tot 5 jaar terug) onafhankelijk van geleden schade in aanmerking komen. Uitlegbaarheid: De termijn van 5 jaar blijft wrang uitpakken voor gedupeerde burgers voor deze tijd.	Juridische basis: Met periode van 5 jaar terugwerkende kracht wordt aansluiting gezocht bij de termijnen uit de AWIR en AWB. Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn idem aan optie 1	Uitvoeringsgevolgen zijn groot: Dit vraagt om aanzienlijke extra capaciteit, waarbij het risico bestaat dat opschaling daardoor langer duurt en de uitvoering vertraging oploopt. Door maximaal 5 jaar terug beschikt BD/T over meeste ouders nog informatie om claims te kunnen beoordelen.	Terugvaloptie, doelgroep wordt al ondervangen door de voorgestelde beleidslijn (optie 4)	
			2.000 – 7.500 ouders (5 - 20% van 37.000 nihilstellingen) Nb. % ligt wsch. lager dan bij optie 1 en 2, omdat in oudere jaren minder gecontroleerd is op eigen bijdrage.	Bovengrens: 49 – 194 mln.	40 – 75 fte bij BD/T voor 12 maanden: 4 – 7 mln.	Ruimhartig gebaar waarbij voor het verleden het stelsel geheel wordt gerepareerd. Uitlegbaarheid: Grens van 10.000 is arbitrair en zal ter discussie worden gesteld.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn aanwezig (dergelijke terugwerkende kracht geven aan een uitspraak van Raad van State is een unicum) en kunnen niet worden weggenomen. Dat zal leiden tot druk op de gehele rijksoverheid om vaker deze beweging te maken.	Uitvoering is complex en daarnaast zijn de gevolgen en budgettaire consequenties groot: BD/T heeft vóór 2012 weinig tot geen informatie om de claims van ouders te beoordelen. Hierdoor ontstaat het risico dat claims onvoldoende beoordeeld kunnen worden. Dit vraagt om bewijslast ouders. Niet alle ouders zullen de stukken hebben. Daarnaast is aanzienlijke capaciteit nodig.	Terugvaloptie, doelgroep wordt al ondervangen door de voorgestelde beleidslijn (optie 4)	
		Welke nadere keuzes kunnen we maken voor afbakening doelgroep?	14.000 – 58.000 ouders (5 - 20% van 288.000 nihilstellingen)	Bovengrens: 69 – 274 mln. Opties als zelfmeldden en forfaitair bedrag zijn niet verwerkt in inschatting	315 – 575 fte bij BD/T voor 12 maanden: 30 – 54 mln Efficiënte uitvoeringsvarianten zijn niet verwerkt in inschatting	Wsch. niet	Ruimhartig gebaar waarbij voor het verleden het stelsel geheel wordt gerepareerd en alle ouders in aanmerking komen voor compensatie Uitlegbaarheid: Willekeur (mbt bedrag en termijn) wordt opgelost.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn idem aan optie 3	Uitvoering is complex en daarnaast zijn de gevolgen en budgettaire consequenties groot: Idem aan optie 3	Doen, waarbij gekeken moet worden naar uitvoeringsvarianten (bv. forfaitair bedrag) om uitvoering behapbaar te houden
			Optie 1: toepassen met terugwerkende kracht van 5 jaar vanaf RvS voor ouders met EUR > 10.000 schade (+ iedereen daarvoor zonder definitieve toekenning) Optie 2: toepassen met terugwerkende kracht van 5 jaar vanaf RvS (+ iedereen daarvoor zonder definitieve toekenning) In deze optie vervalt grens van EUR 10.000 schade	Optie 3: toepassen met terugwerkende kracht tot start toeslagenstelsel voor ouders met EUR > 10.000 schade (+ iedereen daarvoor zonder def. toekenning)	Optie 4: toepassen met terugwerkende kracht tot start toeslagenstelsel in 2005 In deze optie vervalt grens van EUR 10.000 schade					

Doelgroep	Welke regeling kunnen we hen bieden?	Welke nadere keuzes kunnen we maken voor afbakening doelgroep?	# ouders	EUR compensatie	EUR uitvoering	Aan-sluiting AUT?	Maatschappelijke overwegingen	Juridische overwegingen	Uitvoerings overwegingen	Voorgenomen beleidslijn
2B. Ouders slachtoffer van malafide bureaus.	Met terugwerkende kracht toepassen RvS-uitspraak over matiging bij ouders die slachtoffer zijn van malafide bureau zonder zelf evident fraudeur te zijn.	N.v.t. – wel bestaat bij afbakening een grijs gebied, bijv. wanneer bureaus niet vervolgd zijn doordat ze failliet gingen	4.500	Bovengrens: 43 mln. Nb. Uiteindelijk bedrag is lager. Individuele beoordeling is nodig om compensatie per ouder te bepalen.	40 fte voor 12 maanden bij BD/T: 4 mln. Nb. Dit is aanvullende capaciteit bovenop de geraamde fte voor de hersteloperatie. Dit wordt nader uitgezocht.	Wsch. niet	Ruimhartig gebaar: Herstel/compensatie voor een groep ouders die slachtoffer zijn geworden van een frauderende gastouderbureau-houder.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn aanwezig (dergelijke terugwerkende kracht geven aan een uitspraak van Raad van State is een unicum) en kunnen niet worden weggenomen. Dat zal leiden tot druk op de gehele rijksoverheid om vaker deze beweging te maken. Casuisiek is divers en uiteenlopend. Van samenspanning tot slachtofferschap, van substantiele tot marginale schade. In zaken zitten personen met deze uiteenlopende casuisiek vaak door elkaar waardoor mate van verwijtbaarheid lastig te beoordelen is.	Uitvoering is complex en tijdrovend: Uitvoering vraagt handmatige beoordeling van complexe dossiers om mate van verwijtbaarheid vast te stellen en brengt in elke definitie daarvan grensgevallen mee. BD/T heeft daarnaast vóór 2012 weinig tot geen informatie om de claims van ouders te beoordelen. Hierdoor ontstaat het risico dat claims onvoldoende beoordeeld kunnen worden. Niet alle ouders zullen de relevante bewijsstukken hebben van het verleden.	Doen
2C. OGS-gevallen met openstaande schuld.	Terugwerkende kracht verlenen aan toekomstig beleid t.a.v. opzet/grove schuld (OGS) voor de OGS-gevallen uit het verleden met een openstaande belastingschuld. Te denken valt aan het vervallen van OGS, of het aanscherpen van het OGS-criterium en het verzachten van de gevolgen ervan.	Optie 1: alleen toepassen op openstaande schulden	8.500	160 mln.	Onderdeel van de huidige raming van de kosten voor de hersteloperatie: 622 fte voor 1 jaar: 80 mln	Geen inschatting van	Aansluiten bij verbetering voor de toekomst: We sluiten aan bij aanpassing verbetering van beleid t.a.v. OGS. Uitlegbaarheid: Alleen openstaande schulden herbeoordelen lijkt onrechtvaardig voor diegenen die wél betaald hebben (en die dus Vraagt veel van doenvermogen: Oude gevallen (m.n. van voor 2012) zijn niet in beeld bij de Belastingdienst en die ouders zullen zich dus zelf moeten melden om een beroep op de faciliteit te doen.	ontstaat een heldere juridische basis om schoon schip te maken met het verleden. Tegemoet wordt gekomen aan de kritiek op het gevoerde (uitvoerings)beleid in het verleden. De vraag is overigens of die kritiek terecht is; naar verwachting doet de ADR hierover uitspraken. Precedentwerking: Terugwerkende kracht verlenen aan maatregelen opgezet vanuit voortschrijdend inzicht gebeurt zelden.	Uitvoeringsgevolgen zijn groot: de maatregel vergt een individuele, handmatige, herbeoordeling van dossiers die –vooral naarmate ze ouder zijn– niet altijd volledig of betrouwbaar zullen zijn. De groep is wel duidelijk afgebakend.	Doen
		Optie 2: toepassen van nieuwe kaders ook waar schuld al (gedeeltelijk of helemaal) arbetaald is	N.t.b.	N.t.b	N.t.b.	Wsch. niet	Uitlegbaarheid: Toepassen van identieke regeling zorgt voor gelijke behandeling met mensen die nu nog wel schuld open hebben staan.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn aanwezig, nieuwe beleid wordt zelden toegepast op definitief vaststaande gevallen ivm de rechtszekerheid.	Uitvoeringsgevolgen zijn groot en voor een deel van de populatie niet betrouwbaar uit systemen te halen: Populatie is niet betrouwbaar uit systemen te halen, waardoor het mogelijk noodzakelijk is dat mensen zich zelf moeten melden. Vraagt veel uitvoeringsinspanningen om vast te stellen wat iemand cf. nieuw beleid max terugbetaald zou moeten hebben.	Niet doen

Doelgroep	Welke regeling kunnen we hen bieden?	Welke nadere keuzes kunnen we maken voor afbakening doelgroep?	# ouders	EUR compensatie	EUR uitvoering	Aansluiting AUT?	Maatschappelijke overwegingen	Juridische overwegingen	Uitvoerings overwegingen	Voorgenomen beleidslijn
Doelgroep 3: Slachtoffers van etnisch profileren										
3A. Burgers waarvan de AP constateert dat etnische profilering heeft plaatsgevonden	Compensatie van (bijv.) EUR 250-500; indien de betrokkenen ook in doelgroep 1 of 2 vallen is dit in aanvulling op de regeling die ze daar krijgen.	Optie 1: Burgers die etnisch geprofileerd zijn en ook binnen doelgroep 1 of 2 vallen	N.t.b.	XX * €250-500 = XX	N.t.b.	N.v.t.	Ruimhartig gebaar: Indien de AP vaststelt dat onrechtmatig is gehandeld wordt op een (relatief) eenvoudige wijze een beperkte aanvullende compensatie geboden. Uitlegbaarheid: Het compensatiebedrag is mogelijk verwaarloosbaar ten opzichte van de schade/compensatie uit andere grondslagen. Dit kan in de beeldvorming negatief uitpakken.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn aanwezig, dit lijkt niet eerder door de Rijksoverheid gedaan te zijn.	Geen onoverkoombare uitvoeringsconsequenties bovenop de keuzes bij doelgroep 1 en 2.	Niet doen, onder aanname dat jurisprudentie dit niet ondersteunt
NB. Bij het invullen is uitgegaan van een situatie waarin de AP beperkte (incidentele) gevallen identificeert. Of dit zo is weten we nog niet. In de (fictieve) situatie dat de AP vaststelt dat grootschalig en institutioneel geprofileerd is dan verandert dit de zaak. Hier is geen jurisprudentie over.	Optie 2: Burgers die etnisch geprofileerd zijn, maar buiten doelgroep 1 of 2 vallen omdat hun toeslag terecht is stopgezet		N.t.b.	XX * €250-500 = XX	N.t.b.	N.v.t.	Ruimhartig gebaar: Indien de AP vaststelt dat onrechtmatig wordt gehandeld wordt op een (relatief) eenvoudige wijze een beperkte compensatie geboden. Uitlegbaarheid: Er wordt compensatie uitgekeerd aan personen waarbij vast is komen te staan dat zij hebben gefraudeerd. Politiek mogelijk minder gewenst.	Precedentwerking en uitstralingseffecten: Idem aan optie 1	Geen onoverkoombare uitvoeringsconsequenties bovenop de keuzes bij doelgroep 1 en 2.	Niet doen, onder aanname dat jurisprudentie dit niet ondersteunt
	Optie 3: Burgers die etnisch geprofileerd zijn maar hier geen vervolgschade van gehad hebben		N.t.b.	XX * €250-500 = XX	N.t.b.	N.v.t.	Ruimhartig gebaar: Indien de AP vaststelt dat onrechtmatig wordt gehandeld wordt op een (relatief) eenvoudige wijze een beperkte compensatie geboden.	Precedentwerking en uitstralingseffecten: Idem aan optie 1	Uitvoeringsgevolgen zijn groot, maar zoals nu voorzien uitvoerbaar: Uitvoeringslast voor deze groep die geen schade heeft gehad is mogelijk groot.	Niet doen, onder aanname dat jurisprudentie dit niet ondersteunt

Doelgroep	Welke regeling kunnen we hen bieden?	Welke nadere keuzes kunnen we maken voor afbakening doelgroep?	# ouders	EUR compensatie	EUR uitvoering	Aan-sluiting AUT?	Maatschappelijke overwegingen	Juridische overwegingen	Uitvoerings overwegingen	Voorgenomen beleidslijn
Doelgroep 4: Ouders die na toepassing van overige maatregelen nog een openstaande schuld hebben										
4A. Ouders die na toepassing van de overige maatregelen nog een openstaande schuld hebben	De ouders die alleen vanwege het tijdsverloop (wanneer voor doelgroep 2a voor optie 1 of 2 wordt gekozen) niet in aanmerking komen voor proportionele toekenning krijgen (materieel) deel van de nog openstaande KOT-schuld dat bij een proportionele toekenning niet zou zijn teruggevorderd. Feitelijk krijgen zij dan eenzelfde regeling als de groep 2A (optie 1 of 2)	Optie 1: alleen toepassen op openstaande KOT-schulden van ouders binnen groep 2A (optie 1 of 2) die buiten de regeling vallen door een evt. grens van >5 jaar	Bij keuze optie 2: 5 – 20% van 113.000: 6 – 23.000 ouders. Nb. Naar verwachting ligt het % laag, omdat in oudere jaren relatief weinig is weinig is gecontroleerd op eigen bijdrage.	N.t.b.	Dit is deels onderdeel van de huidige inschatting van de kosten voor de hersteloperatie: Alleen openstaande schulden herbeoordelen lijkt onrechtvaardig voor diegenen die betaald hebben.	Wsch. wel	Ruimhartig gebaar: Zorgt ervoor dat ouders die geen recht hebben op compensatie, omdat ze buiten de 5 jaarsgrens vallen, wel aanspraak kunnen maken op (materieel) kwijtschelding. Uitlegbaarheid: Alleen openstaande schulden herbeoordelen lijkt onrechtvaardig voor diegenen die betaald hebben. Doenvermogen: Oude gevallen (m.n. van voor 2012) zijn niet in beeld bij de Belastingdienst en die ouders zullen zich zelf moeten melden om een beroep op de faciliteit te doen.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn aanwezig, dergelijk beleid wordt zelden toegepast op gevallen ivm de rechtszekerheid. ➔ Oneigenlijk: Daarnaast is het oneigenlijk een invorderingsfaciliteit te gebruiken voor iets dat in de vaststellersfeer geregeld zou moeten worden.	Uitvoeringsgevolgen zijn groot en voor volledig uit systemen te halen: Uitvoering is maatwerk en is bovendien lastig ivm ouderdom dossiers: met name dossiers van voor 2012 zullen niet altijd volledig en betrouwbaar zijn.	Terugvaloptie, doelgroep wordt al ondervangen door de voormstelde beleidslijn bij doelgroep 2a (optie 4)
	(Een gedeelte van) de ouders voor wie nu de pauzeknop geldt (incl. extra zelfmelders) die na toepassing van overige maatregelen nog een restschuld hebben zetten max. 2 jaar betalingscapaciteit en beschikbaar vermogen in en daarna volgt materieel kwijtschelding van belastingsschulden (behalve evidente fraude).	Optie 2: alleen toepassen op openstaande schulden van CAF, OGS en zelfmelders (de zgn pauzeknopcategorieën) die na toepassing van overige maatregelen nog een restschuld over hebben	23.000 ouders (300 CAF11, 9.000 CAF-overig, 8.500 OGS en zo'n 5.000 zelfmelders)	Totale openstaande schuld bedraagt: 250 mln. ²	Dit is deels onderdeel van de huidige inschatting van de kosten voor de hersteloperatie: Alleen openstaande schulden herbeoordelen lijkt onrechtvaardig voor diegenen die betaald hebben.	Wsch. niet	Ruimhartig gebaar: Zorgt voor een bredere groep aanspraak maakt op (materieel) kwijtschelding, waardoor met een schone lei weer naar de toekomst gekeken kan worden. Uitlegbaarheid: Alleen openstaande schulden herbeoordelen lijkt onrechtvaardig voor diegenen die betaald hebben.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn aanwezig, dergelijk beleid wordt zelden toegepast op gevallen ivm de rechtszekerheid.	Uitvoering: tijdelijk een hoge uitvoeringslast (bepalen betalingscapaciteit en reeds gevnde bedragen is lange termijn voor de uitvoering voordelig scenario. Budgettaire consequenties: naar verwachting zeer groot.	Terugvaloptie, doelgroep (KOT, CAF-overig en OGS) wordt al ondervangen door voormstelde beleidslijn doelgroep 2a (optie 4) en van doelgroep 2c (optie 1).
		Optie 3: ook met terugwerkende kracht toepassen bij vergelijkbare ouders, met of zonder openstaande schuld, die eerder reeds >2 jaar betalingscapaciteit en beschikbaar vermogen hebben ingezet, zodat ze equivalent compensatie krijgen alsof de deze maatregel ook bij hen na twee jaar had gegolden	N.t.b.	N.t.b.	Dit zoeken we nader uit. N.t.b.	Wsch. niet	Uitlegbaarheid: Toepassen van identieke regeling zorgt voor gelijke behandeling met mensen die nu nog wel schuld open hebben staan. Uitstraling: buitenproportionele maatregel, mede omdat het hier alle toelagssoorten en belastingsoorten betreft.	Precedentwerking en uitstralingseffecten zijn aanwezig, dergelijk beleid zou een unicum zijn.	Uitvoering is zeer complex / onmogelijk (n.t.b.): Populatie zonder openstaande schuld moeilijk vooraf te bepalen. Zeer complex om te bepalen wat in de afgelopen jaren al is gevind/betaald door onderlinge verrekningen. Hierdoor zijn uitvoeringslasten hoog en zal het in veel gevallen überhaupt niet te achterhalen zijn.	Niet doen

² De werkelijke budgettaire gevolgen zijn echter mede afhankelijk van: (1) schommelingen per dag ivm betalingen en nieuwe schulden, (2) de opbrengst van 2 jaar betalingscapaciteit (verschilt per persoon), (3) de mate waarin deze groep voor compensatie/ herstelbetaling in aanmerking komt, (4) de vraag wat er zonder schone lei gevind zou zijn, (5) gedragsseffecten: het uitzicht op een schone lei heeft mogelijk tot gevolg dat er meer/beter/vrijwillig wordt betaald.

Scenario's compensatie toelagen – wat stellen we voor en wat staat nog open?

Doelgroepen	Om welke burgers gaat het?	Wat willen in ieder geval voorstellen?	Welke aanvullende opties overwegen we?
Slachtoffers van 'institutionele voor-ingenomenheid'	Ouders in CAF-11 zaak die slachtoffer zijn van vooringenomen handelen Ouders in overige CAF-zaken die volgens AUT/ADR vergelijkbaar behandeld zijn als CAF-11	Compensatieregeling cf. advies AUT verwacht advies AUT Vergelijkbare compensatieregeling cf. verwacht advies AUT	Mogelijkheid tot vergoeden aanvullende schade (juridisch/materieel/immaterieel) bovenop de forfaitaire bedragen van AUT, via een specifieke regeling of via een hardheidsclausule (in beide gevallen met beoordeling door adviescommissie)
Slachtoffers van 'onredelijke hardheid van het toelagenstelsel'	Ouders geraakt door gebrek aan proportionaliteit bij 'alles of niets benadering' wanneer zij niet hun volledige eigen bijdragen hebben betaald of hebben kunnen aantonen (cf. RvS uitspraak 23 oktober jl.)	Herziening van nog openstaande (voorlopige) toekenningen conform nieuwe jurisprudentie (geen voorstel mogelijkheid bestaat sowieso) Herziening van definitieve toekenningen van afgelopen 5 jaar voor ouders met > 10.000 EUR schade cf. verwacht advies AUT	Aanvullende groepen in aanmerking laten komen voor eenzelfde regeling: Loslaten grens 10.000 schade Loslaten grens 5 jaar Alternatieve regelingen voor groep >5 jaar: Specifieke compensatie cf. <5 jaar Forfaitaire compensatie Kwijtschelden openstaande schulden Compensatieregeling vergelijkbaar met groep 'gebrek aan proportionaliteit' indien daar geen 5-jaars grens wordt gehanteerd (deze groep is geheel > 5 jaar)
(Mogelijke) slachtoffers van etnisch profileren	Burgers met kwalificatie opzet/grove schuld die nog een openstaande schuld hebben (met uitzondering van evidente fraude)	Burgers met kwalificatie opzet/grove schuld die nog een openstaande schuld hebben (met uitzondering van evidente fraude)	Toepassen nieuw beleid t.a.v. O/GS met terugwerkende kracht, waardoor deze groep afhankelijk van situatie een betalingsregeling van 2-jaar of volledige (materieel) kwijtschelding krijgt Maatregelen hangen sterk af van bevindingen AP, variërend van een regeling voor gedupeerden met vervolgschade tot een generiek gebaar zoals een donatie, of een training voor alle medewerkers
Overige maatregelen voor alle doelgroepen	Burgers waarbij de AP constateert dat er sprake is geweest van etnische profileren	Adviescommissie(s) voor herbeoordeling als alternatief voor gang naar rechter Niet-financiële ondersteuning: individuele zaakbehandelaar, informatie-bijeenkomsten, aanvullende hulp om leven op rit te krijgen (i.s.m. gemeenten)	Adviescommissie Herbeoordeling ook mogelijkheid geven hardheidsclausule toe te passen bij schrijnende gevallen waar de regelingen niet in voorzien (expliciet niet bedoeld voor groepen die bewust buiten regeling zijn gelaten) Overige niet-financiële maatregelen, zoals een formele bevestiging dat ouders geen fraudeur zijn

Scenario's compensatie | Wat is advies AUT, wat willen we aanvullend?

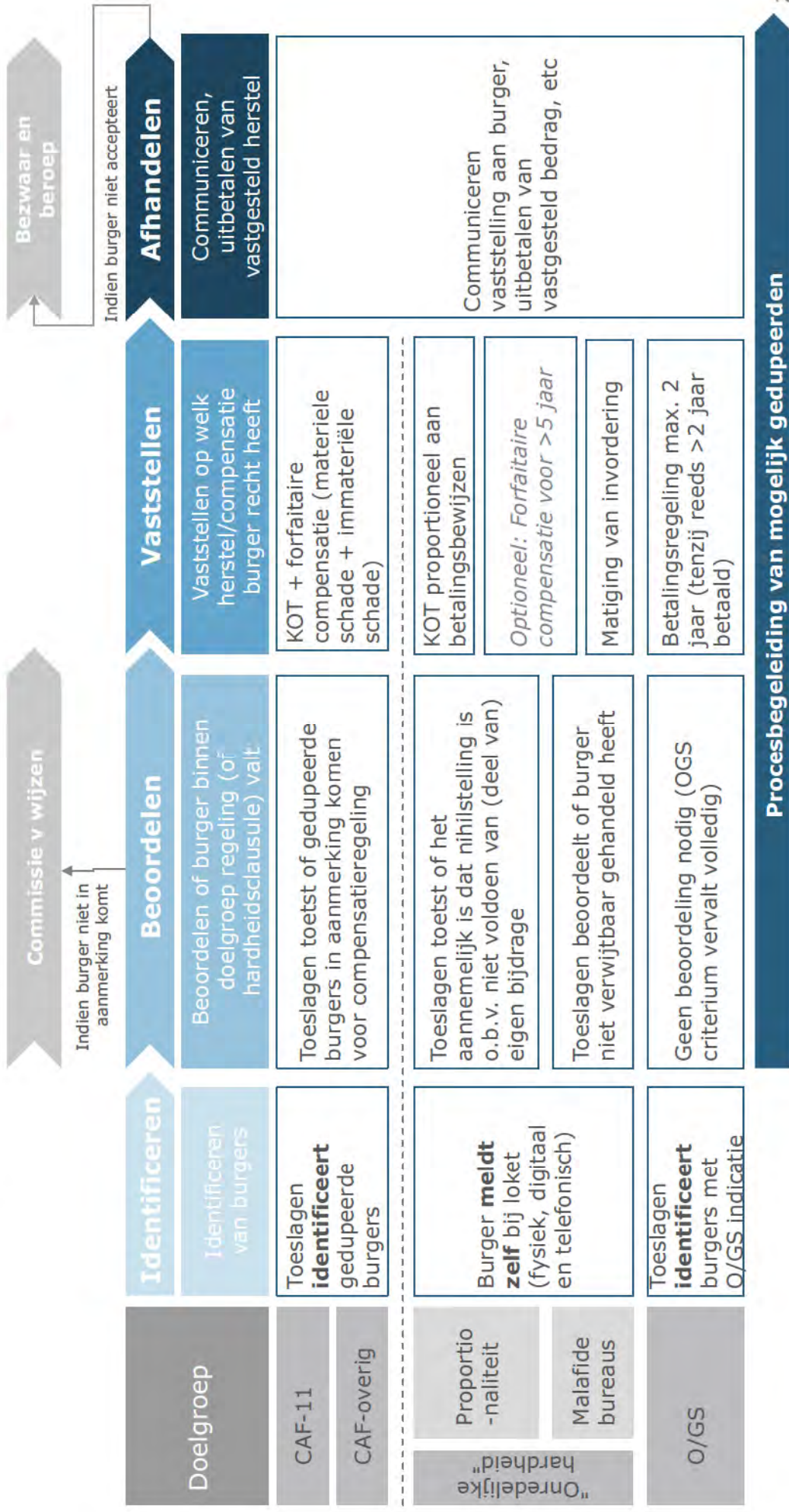
Doelgroepen	Om welke burgers gaat het?	Wat is advies in eindrapport AUT?	Wat willen we aanvullend aan AUT doen?
Slachtoffers van 'institutionele voor-ingenomenheid'	Ouders in CAF-11 zaak die slachtoffer zijn van vooringenomen handelen Ouders in overige CAF-zaken en kleine groep andere zaken die vergelijkbaar behandeld zijn als CAF-11	Compensatieregeling cf. advies interim-rapport Vergelijkbare compensatieregeling als advies interim-rapport, na vervolgonderzoek om exacte vergelijkbaarheid vast te stellen (max ~1.800 ouders)	Mogelijkheid tot vergoeden aanvullende schade (juridisch/materieel/immaterieel) bovenop de forfaitaire bedragen voor zeer schrijnende gevallen indien zij schade en causaliteit kunnen aantonen (met beoordeling door onafhankelijke adviescommissie)
Slachtoffers van 'onredelijke hardheid van het toeslagenstelsel'	Ouders geraakt door gebrek aan proportionaliteit bij 'alles of niets benadering' wanneer zij niet hun volledige eigen bijdragen hebben betaald of hebben kunnen aantonen Ouders die slachtoffer zijn van malafide gastouderbureaus (m.u.v. eigen schuld / evidente fraude) Overige doelgroepen met kleine tekortkomingen die hebben geleid tot nihilstelling binnen reikwijdte RvS-uitspraken (bijv. ontbreken één handtekening) Burgers met kwalificatie opzet/grove schuld die nog een openstaande schuld hebben (met uitzondering van evidente fraude)	Herziening van nog openstaande (voorlopige) toekenningen conform nieuwe jurisprudentie Herziening van definitieve toekenningen van afgelopen 5 jaar voor ouders met > 10.000 EUR schade per berekeningsjaar Introductie van hardheidsclausule voor grensgevallen de door grens van 10.000 EUR schade per berekeningsjaar niet in aanmerking komen voor herziening of compensatie Optioneel: Compensatie via 'hardheidsregeling' voor groep >5 jaar	Brede invulling geven aan 'hardheidsregeling' waardoor groep >5 jaar in aanmerking komt voor een terugbetaling equivalent aan de herziening de <5 jaar geldt Versoepelen grens van 10.000 EUR schade per berekeningsjaar waardoor een bredere groep ouders in aanmerking komen voor herziening (<5 jaar) of equivalente terugbetaling (>5 jaar) NB. twee opties: direct een nieuwe grens noemen (bijv. 1.500 EUR) of in de kabinetsreactie niet direct een grens noemen om de uitvoerbaarheid nader te onderzoeken) Toepassen nieuw beleid ta.v. O/GS met terugwerkende kracht, waardoor deze groep afhankelijk van situatie een betalingsregeling van 2-jaar of volledige (materieel) kwijtschelding krijgt Maatregelen hangen sterk af van bevindingen AP, variërend van compensatieregeling voor CAF toepassen op deze doelgroep (conform door AUT gestelde criteria) tot een generiek gebaar zoals een donatie. In ieder geval een training voor alle medewerkers
(Mogelijke) slachtoffers van etnisch profileren	Burgers waarbij de AP constateert dat er sprake is geweest van etnische profileren	Een commissie van wijzen voor een onafhankelijke blik op voorgenomen afwijzingen en een bezwaarschrittadvies-commissie voor onafhankelijke beoordeling van bezwaar Commissie van wijzen en bezwaarschrittadviescommissie ook mogelijkheid geven hardheidsclausule toe te passen bij schrijnende gevallen waar de regelingen niet in voorzien (expliciet niet bedoeld voor groepen bewust buiten regeling)	Niet-financiële ondersteuning i.s.m. gemeenten; individuele zaakbehandelaar (bij TSL en gemeenten), informatiebijeenkomsten, fysieke loketten, hulp bij rechtsgang, aanvullende hulp om leven op rit te krijgen Overige niet-financiële maatregelen, zoals een formele bevestiging dat ouders geen fraudeur zijn Kritisch kijken naar beleid t.o.v. openstaande schulden die realistisch gezien oninbaar zijn
Overige maatregelen voor alle doelgroepen			

Scenario's compensatie | Wat zijn implicaties van deze lijn? (bij hanteren ondergrens van 1.500 EUR schade)

- **Financiële implicaties**
 - Totale financiële consequenties zijn geraamd op: **~500 mln.**, waarvan **~360 mln.** voor gedeeltelijke terugbetaling (CAF en hardheid), **~30 mln** voor aanvullende compensatie (alleen CAF) en **~110 mln.** voor uitvoering.
- **Uitvoerings- Implicaties**
 - Overige CAF-zaken: **Regeling is uitvoerbaar, maar vraagt veel capaciteit.**
 - **Uitvoeringslasten zijn geschat op 55mln.** Het gaat om het beoordelen van 3.100 CAF-overige dossiers + 5.000 dossiers van zelfmelders. Daarnaast is in deze inschatting van de uitvoeringslasten er rekening mee gehouden dat 20% van deze populatie het toeslagen- en invorderingsdossier opvraagt, wat zeer veel tijd kost.
 - Slachtoffers 'onredelijke hardheid': **Regeling is uitvoerbaar, met twee kanttekeningen:**
 - **Voor jaren 2005-09 is uitvoering voor deel van de populatie niet mogelijk.** Informatie in systemen BD is in deze jaren incompleet. Hierdoor zijn niet alle casussen te beoordelen, tenzij ouders zelf nieuwe documenten kunnen overleggen. Dit heeft tot consequentie dat, wanneer documenten ontbreken, deze claims afgewezen moeten worden.
 - **Uitvoering vraagt veel extra capaciteit: lasten zijn geschat op 24-29 mln.** Bij loslaten 5-jaarsgrens en aanhouden 1.500 EUR-grens i.p.v. 10.000 EUR-grens gaat het om 113.000 BSN-toeslagjaarcombinaties die maximaal beoordeeld moeten worden, afhankelijk van hoeveel ouders zich melden. Inschatting is dat max ~10% in aanmerking komt voor terugbetaling (lager % bij lagere bedragen).
 - **Nb. Een forfaitaire terugbetaling voor >5 jaar kan mogelijk een besparing in de uitvoering van ~25% realiseren.** Voorstel is om voor- en nadelen van forfaitaire terugbetaling in verdere uitwerking van regeling te onderzoeken, omdat volledige uitvoeringsconsequenties nog niet zijn overzien.
- Toepassen nieuw O/GS beleid met terugwerkende kracht: **Regeling is uitvoerbaar.**
 - **Uitvoeringslasten zijn geschat op 18 mln.** Wanneer de O/GS indicatie met terugwerkende kracht vervalt zal er met 8.500 toeslaggerechtigden persoonlijk contact gezocht moeten worden en een persoonlijke betaalregeling afgesloten moeten worden.
 - Uitvoeringskosten van **niet-financiële ondersteuning worden geschat op 10 mln.**
 - Bij **doorlooptijd van afhandeling** willen we onderscheid tussen zeer schrijnende gevallen (grofweg CAF + eventuele andere ouders in acute situaties) die z.s.m. geholpen worden (richtpunt binnen dit kalenderjaar) en de bredere groep waarvoor de afhandeling langer gaat lopen (potentieel ook na 2021).
- **Juridische implicaties**
 - Voor afwijken 5-jaarsgrens is (conform advies AUT) een **wettelijke basis nodig** om juridische precedentwerking te minimaliseren: dit is mogelijk door aanpassing van de AWIR, maar gaat wel tijd overheen (doorlooptijd n.t.b.)
 - Het risico op **precedentwerking is niet volledig weg te nemen**. Beleidsmatige precedentwerking wordt wel enigszins beperkt door aansluiting bij advies AUT in combinatie met unieke situatie van de RvS-uitspraak.

Scenario's compensatie | Hoe ziet het proces eruit per doelgroep?

Bijlage | Omvang doelgroep Proportionaliteit bij verschillende ondergrenzen nihilstelling

Doelgroepen en
aannames indicatief

Ondergrens nihilstelling	Tot 5 jaar terug		Loslaten 5-jaarsgrens	
	Totale populatie nihilstellingen	Nihilstellingen in aanmerking voor herstel	Totale populatie nihilstellingen	Nihilstellingen in aanmerking voor herstel
€0+	175.000	5.000	288.000	9.200
€500+	93.000	4.100	180.000	8.200
€1.000+	68.000	3.900	136.000	7.700
€1.500+	57.000	3.800	113.000	7.500
€5.000+	31.000	2.500	61.000	4.900
€10.000+	18.000	1.800	37.000	3.700

Toelichting: De verwachting is dat percentage nihilstellingen dat in aanmerking komt voor herstel kleiner is voor lagere nihilstelling. Aannames dat voor nihilstellingen van €0 – €1.500, €1.501 – €10.000, en €10.000+ respectievelijk 1%, 5%, en 10% in aanmerking komt voor herstel door gebrek aan proportionaliteit.

